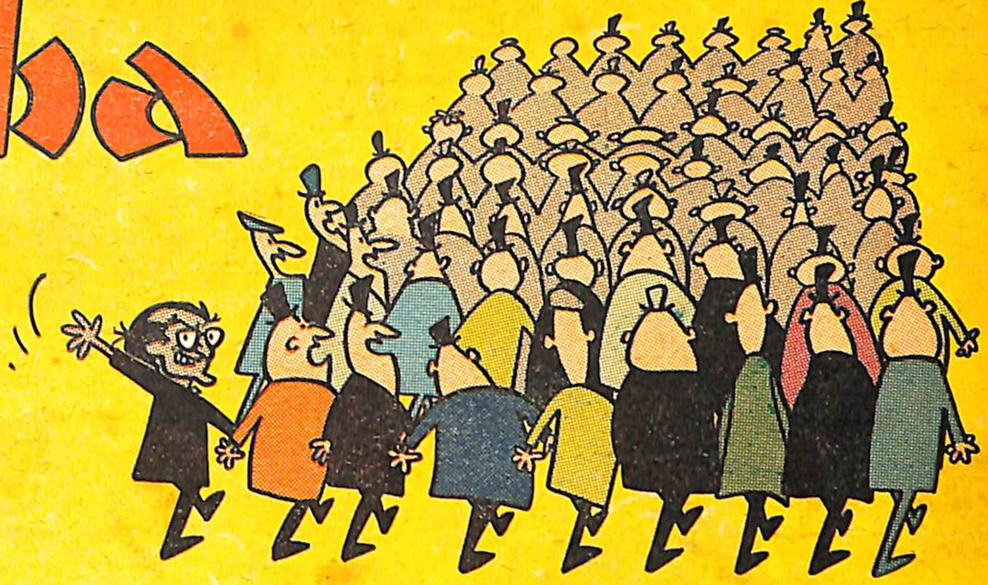
Akbaba

«Cumhuriyet Halk Partisi, ortanın solu yüzünden ikiye bölünüyor.» — Gazeteler —

— **Güneş ufuktan şimdi doğar, Yürüyelim arkadaşlar!**

7 Milyon liralık yeni DEV çekiliş için

Bu yeni fırsatı kaçırmayınız... 31 Aralık tarihine kadar TÜRKİYE İŞ BANKASINDA hesap açtırarak 7 Milyon liralık yeni DEV ÇEKİLİŞE mutlaka katılınız. Zengin ve cazip ikramiyeleri kazanma şansınızı artırmak için tasarruflarınızın tamamını TÜRKİYE İŞ BANKASINA yatırınız. İŞ BANKASINDAKİ her 200 liranız için ayrı bir kur'a numarası alırsınız.

Yeni Dev Çekilişte:

60 APARTMAN DAİRESİ
5 ADET 100.000 LİRA
10 ADET 50.000 LİRA
50 ADET 10.000 LİRA
100 ADET 5.000 LİRA
500 ADET 1.000 LİRA
ayrıca 15 000 adet para ikramiyesi

PARANIZIN.. İSTİKBALİNİZİN EMNİYETİDİR

(Yeni Ajans: 7081—267)

Akbaba

Yıl: 43 Cilt: 9 Sayı: 49 .* Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ * 1 Aralık 1965

Yavrularını yiyen kedi!

CUMHURİYET Halk Partisi, üç ünlü üyesini, yakışıksız bir sinirlilikle, çirkin politikacı ilân etti: Nihat Erim'i, Selim Sarper'i, Feridun Cemal Erkin'i!

Batağa saplandırılmış bir Kıbrıs dâvamız var. İnönü koalisyonunun, Büyük Millet Meclisinden güven oyunu daha dün almış yeni iktidara bıraktığı uğursuz miras budur.

Demirel hükûmeti, şimdi, milletlerarası çatışmalarda hiç tecrübesi olmayan Dışişleri Bakanını bu dâvanın tartışılması için Amerika'ya gönderiyor.

Çok partili rejimin başından beri, yirmi yıl ortaklaşa savunduğumuz tek konu budur: Dış politikada beraberlik.

İşte, A.P. iktidarı da bu güzel geleneğe uyarak Halk Partisinin kapısını çaldı ve üç üyesini, Erim'i, Sarper'i, Erkin'i işbirliğine çağırdı.

Nihat Erim, Kıbrıs anayasasını hazırlamış adamdı. Sarper, birinci İnönü hükûmetinin Dışişleri Bakanı idi. Erkin de yine İnönü hükûmetinin son Dışişleri Bakanı!

Üçü de, Kıbrıs kördüğümünü, yıllar boyu çözmeğe çalışmış, bütün güçlüklerini, bütün gizliliklerini, bütün sakatlıklarını ve bütün oynanmış ve oynanacak oyunlarını herkesten iyi, herkesten yakın bilen devlet adamlarımızdır.

Kendilerinin kalbi, bu kardeş çağırısı karşısında ne konuştu, bilmeyiz. Ama C.H.P., parti olarak, yeni iktidarın bu isteğini reddetti!

Hemen söylemek isterim: Gitseler ne olacaktı sanki?.. Şimdiye kadar gittiler de ne oldu sanki?.. Hiç... Sade hiç!.. Eğer, elerinde kimsenin bilmediği bir gizli büyü olsaydı, onu iktidarda iken gösterirdiler.

Tam tersine, Kıbrıs işini bu hale, bu perişanlığa, bu kaybedilmiş duruma düşüren, dış politikanın büyük ustası tanıdığımız Sayın İnönü'nün ve onun derme çatma hükûmetlerinin ta kendisidir. Anlatalım:

Kıbrıs üstünde, artık unutur olduğumuz bir üçlü anlaşma vardı: Türkiye, İngiltere, Yunanistan arasında. Bu anlaşmaya karşı gelindi mi, üç devletten her biri, duruma ayrı ayrı el atabilirdi.

Makaryos, tek başına anayasayı bozunca, biz şikâyette bulunduk ve üçlü toplantı istedik. Neydi şikâyetimiz?.. Makaryosun anayasayı bozması... Üçlerin konuşacağı tek konu buydu. Kıbrıs'ta ne meşru bir devlet reisi kalmıştı, ne meşru bir hükûmet. Artık, onları karşımıza alıp konuşamazdık!

Ne yaptı İsmet paşa hükûmeti?.. Sanki üçlü anlaşmaya anayasanın bozulduğunu şikâyet eden kendisi değilmiş gibi, tuttuğu bu doğru yoldan saptı ve artık muhatap olmak yetkisini kaybeden Makaryosa protesto notası verdi. Yani, meşruluğunu yitiren papazı ve tayfasını resmen bir daha tanıdı. Bunun, kendi kendisi ile çelişmeye düşmekten başka anlamı var mıdır?

Gerileme bununla da bitmedi. Dâvanın üçlü topluluktan çıkıp Birleşmiş Milletlere gitmesinin de kabul ettik.

Birleşmiş Milletler statüsünün, madde 36, ikinci paragrafında, aralarında anlaşmazlık olan devletlerin özel bir anlaşmaları varsa, düğümün çözülmesi için, o anlaşmadaki çarelerin kullanılması öngörülmüştür.

Biz, önümüzde böylesine açık bir kapı varken, konseyin 33 üncü ve 35 inci maddeleri içinde tartışmayı kabul ettik.

Bu neydi bilir misiniz? Konseyin, artık üçler arasındaki anlaşmayı dikkate almaksızın istediği kararı vermesi idi.

Bu kararın getirdiği sonuç yüzde yüz bize karşıdır. Konsey:

1 — Makaryos hükûmetini, Kıbrıs'ın meşru hükûmeti tanıdı.

2 — Kıbrıs'ta güvenliği korumak için her vasıtayı kullanmasını tavsiye etti.

3 — Gönderilen Barış Gücünün, Makaryos hükûmetinin muvafakatiyle gönderildiğini açıkladı.

Bu kararları, basında bizim zaferimiz diye yankılatan C.H.P. iktidarı, kendi şaşkın politikasına şaşacağına, her törende Barış Gücü kumandanının Makaryosun arkasında yer alışına şaştı.

İşte İsmet paşa hariciyesinin Demirel hariciyesine bıraktığı miras!

Şimdi, onbinlerce Kıbrıs askerinin silâh çattığı ve onbinlerce Yunan askerinin yerleştiği işgal edilmiş bir Kıbrıs var karşımızda. Biz bu Kıbrıs'a, top, tüfek, süngü değil, kuru fasulyeyi bile Makaryos'un kontrolünden sonra sokabiliyoruz!

Söyleyin bana: Ortada bir başarısızlık, ortada bir beceriksizlik, ortada bir suç varsa kimindir?

C.H.P. politikası, bize yalnız Kıbrıs'ı kaybettirmedi. Şu kısır, şu duygusuz davranışı ile, işte üç üyesinin vatandaş gözündeki itibarını da kaybettirdi.

Kendi yavrularını yiyen bir kedi karşısındayız!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Gazeteci — Ayol, senin gölgeni Yeni Komedi sahnesinden kaldırmışlar..
Eşek — Eh, ben de gider politika sahnesinde oynarım!..

İKBAL Hanım, ikinci katın koridoruna gelince, etrafına bakındı. Pencerenin yanındaki kalorifer radyatörüne sırtını dayamış, uyuklıyan adama doğru yürüdü:

— Bey kardeşim, dedi. Buraya bakan kimse yok mu?..

Adam, gözlerini araladı, ama istifini bozmadı:

— Kimi arıyorsun sen?..

— Buraya bakan kimse yok mu, dedim.

— Nereye bakan?

— Bu binaya bakan..

— Ne yapacaksın?

— Bir şey soracaktım.

— Sor..

— Sivil Savunma Müdürü, burada mı oturuyor?

— Edip Bey mi?

— Adını bilmiyorum. Sivil Savunma Müdürü diye tarif ettiler..

— Burada, Sivil Savunma'ya Edip Bey bakıyor..

— İyi ya.. Onu göreyim beş dakikacık..

— Helânın yanındaki oda değil, onun üstündeki oda.. Bak, bir adam çıktı içerden şimdi.. O kapıdan gir..

— Allaha emanet ol efendi kardeşim..

İkbal Hanım, adamın tarif ettiği tarafa yürüdü. Oda kapısı aralıktı. Şöyle bir, göz ucuyla baktı. Masada oturan yaşlıca adam, telefonla konuşuyordu. Kadın, telefon konuşması bitinciye kadar dışarıda bekledi. Sonra kapıyı tıkırdatıp, ezile büzüle odaya girdi:

— Çok affedersiniz beyfendi kardeşim, dedi. Sivil Savunma Müdürü siz misiniz?

Adam, nezaketle karşıladı onu:

— Ben'im efendim, buyurun..

— Bu Sivil Savunma yüzünden başımıza çok işler geldi de, o sebebe ben de size geldim. Bu Sivil Savunma tecrübesi bir daha ne zaman yapılacak?

— Zamanı şimdiden belli değil.. Ama, herhalde yapılacak. Niçin sordunuz?..

— Niçin olduğunu anlatacağım şimdi. Ama, müsaade ederseniz, bir nefes alayım iptida..

— Şu kanapeye buyurun, oturun.. Herhalde merdiven çıktığınız için...

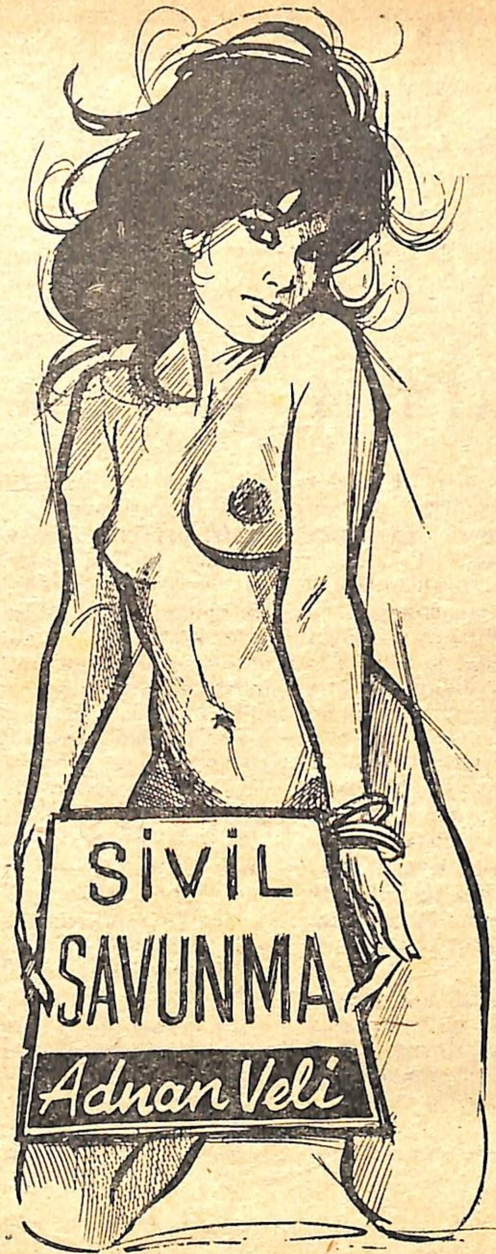
— Yaşım o kadar ilerlemiş değil ama, Nebahat'in kocası «sende damar sertliği var» diyerekten korkuttu beni!

— Oturun, istirahat buyurun efendim..

— Teşekkür ederim oğlum..

— Sivin Savunma hakkında ne görüşecektiniz hanımefendi?..

— Hani geçenlerde, perşembe günü müydü neydi, radyo haber vermişti. Onun üzerine biz de, mavi kâğıtlar alaraktan, evin içinde ne kadar alettirik lâmbası varsa, hepsini mavi kâğıtla kapladık. Perdeleri de sımsıkı örttük. Yemeğimizi de erkencene yedik. Sonradan ben yattım.

— İyi yapmışsınız. Ayni şekilde davranmak, her yurttaşın görevidir zaten..

— Ertesi sabah oldu. Kız geceleyin, o kör ışıkta pulis hafiyesi romanını okuduğu için, erken uyanmadı. Ben de onu uykuda bırakaraktan, biraz yemeklik alayım diye çarşıya çıkmıştım. Tam kerevizi tarttırıp parasını verirken, Şükriye Hanım diyerekten bir tanıdık vardır, ona rastladım. Kocası da Dördüncü Asliye Hukukun başkâtibi oluyor. Doğrusunu istersen, ben bu Şükriye Hanımı pek sevmem.

— Neden efendim?..

— Çünküm bu kadın, dedikoduya fazlacana düşkündür. Hani «Kadın kısmının en dedikodu etmiyeni, Sultan Süleyman'a kâhya olur» diyerekten bir lâf vardır ama, Şükriye Hanım öylesi değil.. Muhtar Remzi'nin kapısının günde kaç sefer çalındığından tut, Benzinci Hamdi Efendinin gelini, gazoz kapağının içinden kaç lira ikramiye kazandığına kadar, hepsini bilir. Servet Hanımların ortanca kız, Adamo'nun son plâğını kaça aldı? Çarliston Sabahat, haftada kaç sefer Savuna'ya taşınır?.. Tütüncü Hidayet'in karısı kaç kolon spor toto oynar?.. Belkis Hanımın baldızı ne zaman aş erecek diyerekten aklına ne gelirse sor. O karıdan hemen cevabını alırsın.. Zaten o yüzden, bu karıya bizim mahallede «İki ayaklı Anadolu Acansı» derler.

— Evet efendim, sonra?..

— Sonracığıma, hal hatır sorup da, ortalığın halinden iki lâf edeceğimiz sırada, canavar düdükleri ötmiye başlamaz mı?..

— Evet.. Alârm verilmişti o sabah..

— Öyleymiş.. Ben ilk siftah, yangın var zannederekten telâşlandım. Bereket, Şükriye Hanım biliyormuş öyle olacağını... «Yürü kardeş!.. Çabuk kaçalım» diye beni kolumdan tuttuğu gibi, Letafet Apartumanına sokuverdi.

— Tabii.. Farazi bir hava hücumuna karşı, derhal bir sığınağa girmek icabeder.

— Biz de öyle yaptık.. Eskiden bizim mahallede «Solucan Ragıp» diyerekten demokrat bir ocak başkanı vardı. Onu ara sıra, şakadan korkuturduk. «Ragıp!.. 27 Mayıs geliyor, çabuk kaç..» der demez, herif hemen kömürlüğe saklanıverirdi. Gülme komşuna, gelir başına demişler.. Bizimki de o hesap.. Letafet Aparutmanının kalorifer dairesine girdik, hâsılı kelâm..

Biz girdik ama, arkamızdan da sökün başladı.. O simitçiler mi istersin, o lâhmacun satanlar mı istersin, otobüs bilâtçıları mı istersin, kasabın çırağını mı istersin, mektepli kızlar mı istersin?.. Apartumanın kalorifer dairesi, beş dakkanın içinde Nuhun Gemisine dönüverdi. Kimi cıraga içer, kimi bağıra bağıra şarkı söyler, kimi de korkudan büzülmüş, oturur.

— Evet.. Oluyor maalesef böyle şeyler...

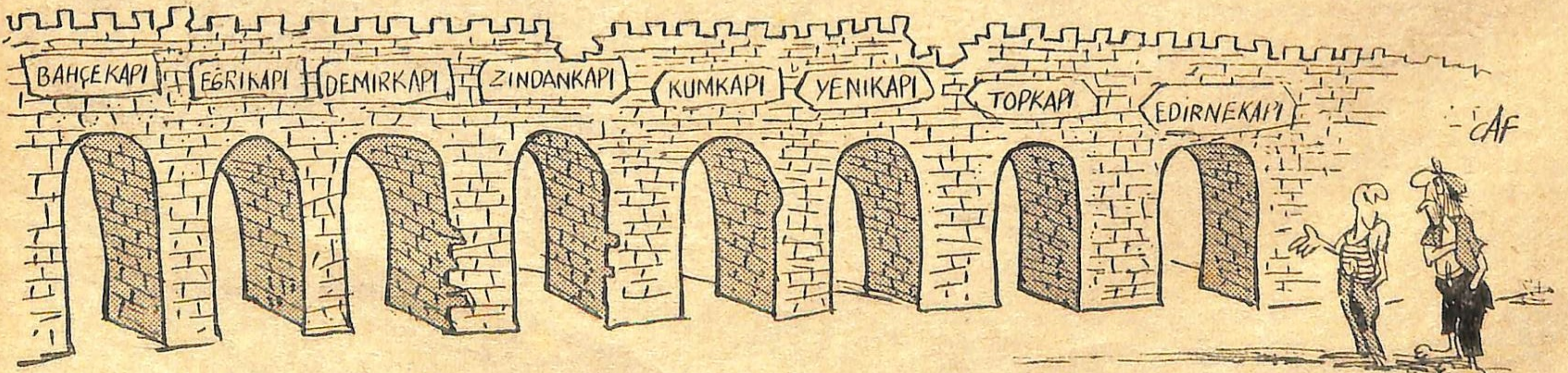
— Tam o sırada aklıma benim kız geldi. «Eyvah, dedim, uyku sersemi canavar düdüklerini duyduysa, yavrucuğum korkudan helâk olmuştur» diyerekten, aldı beni bir tasa.. Kalorifer dairesinde de yarım saat kalmak lâzımmış.

— Evet.. Sadece yarım saatlik bir sıkıntı..

— Ama bu yarım saat, bana bir aymış gibi geldi.. Tekrar düdükler öttü. Selbeslik ilân edildi. Helecandan, Şükriye hanımla da iki çift lâf edemedim. Allahaısmarladık diyerekten acele eve koştum. Evde bizim kızı, kodunsa, bul. «Ayol bu kız, süsünü püsünü yapmadan nereye gider böyle?..» diyerekten, bir iki sefer seslendim.

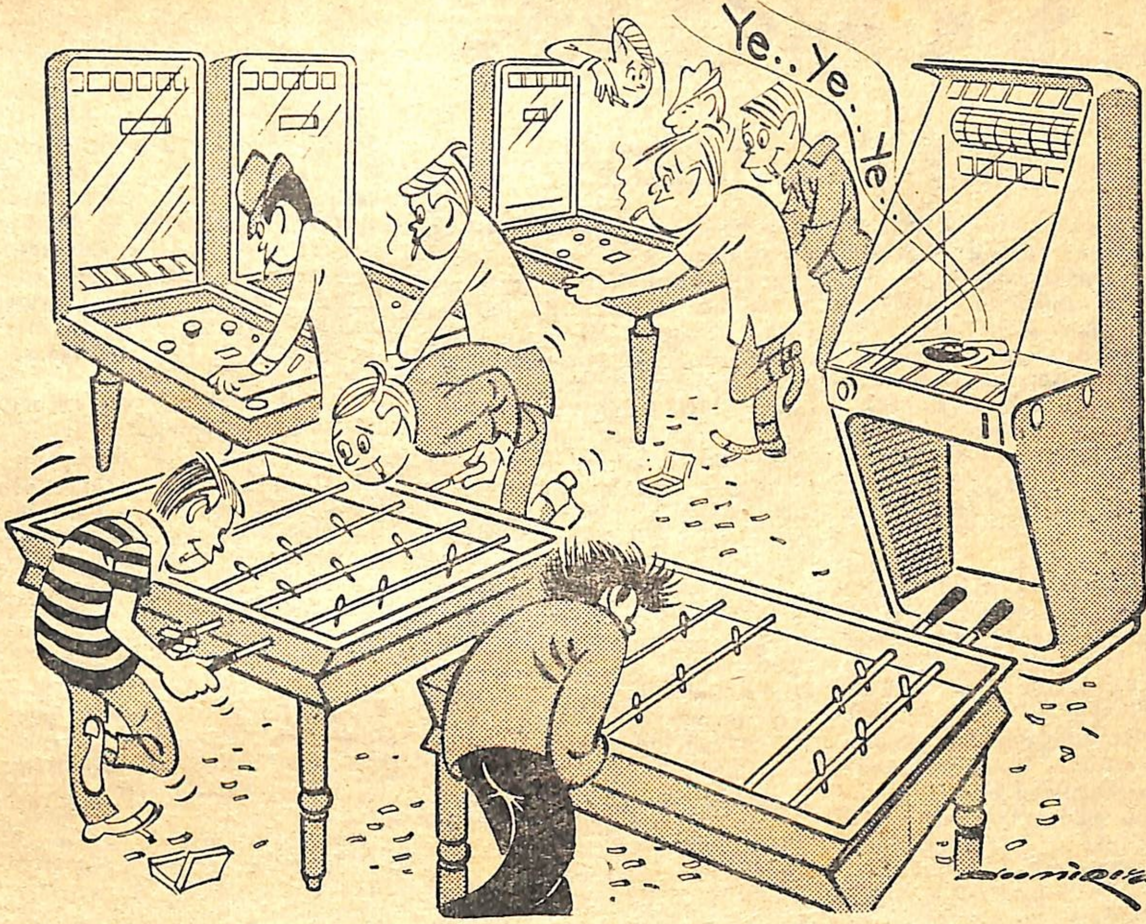
— Belki o da sığınağa girmiştir..

— Öyleymiş ya.. Bizim evde sığınak filân olmadığı için, «Acaba kız kömürlüğe mi girdi?» diyerekten, elime bir kibrit alıp aşa-

— Ah, bir de ekmek kapısı olsa!

Tarım Bakanlığı, bazı böceklerin, mikropların Türkiye'ye girmesini yasakladı.. — Gazeteler —

Mikrop yuvası!

Kayıp Aranıyor!

14 Kasım 1965, pazar günkü Dünya gazetesinde çıkan ve birinci sahifede altı sütun üstüne yayınlanan bu çok önemli ajans haberi, Cumhuriyet, Milliyet, Akşam gazetelerinde görülmemiştir. Eğer iç sahifelerde küçücük harflerle sütunlar arasında saklandı ise, görenlerin, bulanların, vatandaşları aydınlatmaları rica olunur.

ADANA, (A.A.)

İncirlik Üs Komutanı Kurmay Albay Zeki Utku, Anadolu Ajansına, İncirlik Üs Komutanlığı hakkında şu açıklamayı yapmıştır:

«Zaman zaman, gerek mahalli ve gerek diğer gazetelerde, İncirlik Hava Üssü ile ilgili yayınlarda, Üs Komutanlığının komuta yetkisinin Amerikan Komutanlığına ait olduğu zannedildiğinden, yanlış makam ismi kullanılmaktadır.

İncirlik Üs Komutanlığı Türk Komutanlığına aittir. Teşkilât ismi Hava Atış Bombardıman Destek Grup Komutanı olan Türk Komutanı İncirlik Üssünün komutanıdır. Amerikan Komutanlığı üs'deki Amerikalıların komutanıdır.»

ğıya indim. İçerisi zifirî karanlık.. Gene seslendim, ses seda yok.. Kibriti bir çakayım dedim. Çakınca ne görsem beğenirsin?..

— Hayırdır işallah?..

— Bizim kız, alt kattaki şöför Namık'la sarmaş dolaş değil mi?..

— Allah Allah!

— Yalanım varsa iki gözüm kör olsun.. Yere, şilte gibi bir şey sermişler, üzerlerine de bir örtü almışlar, sanki birbirlerine kilitlenmişler... Ben onları o halde görünce, beynimin tası atıverdi.. Şöför Namık'a «Ulan rezil herif.. Körpecik kızı koynuna almıya utanmıyor musun?..» dedim. Herif öylesine pişkin ki.. Teyzeciğim dedi. «Sivil Sarılma tatbikatı yapıyoruz.. Senin haberin yok mu?..» O zaman, üzerlerinden örtüyü çekiverdim.. Ne göreyim?.. İkisi de çırılçıplak değil mi?.. «Ulan reziller, bu ne hal?..» diyerekten avazım çıktığı kadar bağırmışım.. Herif hâlâ oralı değil.. Bir lâf tutturmuş.. Sivil Sarılma diyor...

«Ulan niye soyundunuz?..» dedim.. Herif de bana «Teyzeciğim, hükûmattan gelen emir öyle.. Sivil olarak sarılma yapacakmışız» dedi. Bunun adı «Sivil Savunma» mıdır yoksa «Sivil Sarılma» mıdır diyerekten epi ağız dalaşı yaptık. Ama ne çare ki olan olmuş, atı alan Üsküdar'ı geçmiş. Kızı, saçından yakaladığım gibi çıkardım üst kata..

— Efendim, sizin anlatmanıza göre, onlar önceden anlaşmışlar, kömürlüğe o sebeple girmişler...

— İyi ama, siz sığınak icadı çıkarmamış olsaydınız, bunlar da başımıza gelmiyecekti. Şimdi üç gündür, kız sofraya oturmuyor mu, bir bulantıdır başlıyor, sonra da affedersiniz gasyan ediyor..

— Evet.. Anlaşılıyor.. Ama kusur bizde değil.. Çünkü bizim yaptığımız, sadece millî görev.. Mesele, madem böyle bir sonuca vardı, siz de işi, tatlıya bağlayıverseydiniz..

— Dün gece bağladık.. Ama zor bağladık.. Oğlan önce mırın kırın etmiye kalktı. Sonra benden zapartayı yiyince, yelkenleri indirdi suya.. Uzun lâfın kısası sözü kestik..

— Bakın, ne kadar da hayırlı olmuş..

— Orasını Allah bilir.. İşallah muradlarına ererler diyelim... Ben senin epice başını ağrıttım evlâdım.. Artık gideyim.. Yalnız ki, esas soracağımı da soruvereyim...

— Buyurun efendim...

Kadın, sesini biraz alçalttı:

— Bu Sivil Savunma tecrübesi, bir daha ne zaman yapılacak?

— Ne zaman yapılacağı şimdiden belli değil.. Niçin sordunuz?..

— Herkesin kendine göre bir hesabı vardır da, onun için sordum! Bakarsın, bir dahaki sefere de benim kısmetim açılıverir.. Onun için birkaç gün öncesinden kömürlüğü temizliyeyim de, elimiz yüzümüz kömür tozuna bulanmasın diyerekten sordum.. Ama madem zamanı belli değil.. Biz de o zamana kadar, ister istemez dişimizi sıkacağız, öyle değil mi?..

Adam gülümsiyerek cevap verdi:

— Öyle efendim..

Kadın ayağa kalktı. Kapıya doğru yürüdü:

— Haydi Allahaısmarladık evlâdım, dedi.

— Güle güle hanımefendi...

Kapıdan çıkarken, kadın kendi kendine mırıldanıyordu:

— Madem hepimize düşen millî vazifeymiş bu.. Vazifemizi yapacağız elbet!

Adnan VELİ

BİZİM YOKUŞ

Yine bizim takım

RIZA Tevfik'i yıllar eskitemedi. Hâlâ okunan, hâlâ sevilen şairdir.

Uçun kuşlar uçun doğduğum yere,
Şimdi dağlarında mor sümbül vardır.

Bu iki mısraı, daha bir ay önce, bir gurbet akşamında bir hanımefendiden dinledim...

Hastayım, yalnızım, seni yanımda
Sanıp da bahtiyar ölmek isterim!
Mahmur-u sevdayım cam-ı lebinden
Kanıp da bahtiyar ölmek isterim!

Dörtlüğü, sık sık dudaklarımda dolaşır...

Neden?

Çünkü Rıza Tevfik şairdir, sahiden şairdir, son şair.

Ama o, şairliğini küçümser, filozofluğu ile övünürdü. Çünkü ciddî olmak kaygusunda idi o tatlı, o şakrak adam.

Tevfik Fikret'den bize kalan nedir? Edebiyatımızın temel taşı bir «Rübab-ı şikeste» ve unutulmaz bir «Halûk'un defteri» değil mi?

Hayır, Fikret, tablolarını şiirlerinden çok sever, şiirlerinden çok beğenirmiş!

Recaizade Ekrem bey de böyledir: Piyanoda «Üsküdar'dan gelir iken aldı da bir yağmur»u çalan parmaklarına hayranlıkla bakar ve müzisyen olacağına şair olduğuna üzülürmüş!.

Bunlardan daha şaşacağınız var: Yahya Kemâl, diplomatlığını, şairliğinden üstün tutardı!

Bu eski şöhretlere katacağımız en yeni şöhretimiz Aziz Nesin'dir. Onun da bütün çabası, bütün isteği, ağır, ciddî bir yazar olmak...

Mizah edebiyatımıza tek imza ile bir şaheserler kitaplığı veren bu üstün yaradılışın kendi yayınevine yakıştırdığı isme bakınız: Düşün Yayınevi!

O, iki birincilik aldı. Bizim Dil Kurumundan değil miletlerarası Sanatçılar Kurumundan, iki dünya birinciliği... Bu birincilikleri, palavra makaleler birinciliği sanmayınız, palavraya asla gelmiyen iki hikâye birinciliğidir, iki mizah hikâyesi...

Aziz Nesin, yaptığı işin, başardığı işin ne kadar büyük, ne kadar ağır, ne kadar ciddî olduğunun farkında değil...

Makalelerle söyliyecek düşünceleri olduğunu sanıyor. Bilmiyor ki, düşüncelerinin hepsini unutulmaz hikâyelerinde yaşatmaktır. Hiçbiri hatırlanmıyacak makalelerinde değil...

Ama Aziz'in asıl büyük acısı, kendi toprağında, kendi milleti arasında suçlandırılması, kötülenmesidir sanırım.

Bunun içindir ki, bana yazdığı mektuplardan birinde «Herkesin mutluluğu için çalıştım» diye yakınıyor bu mutsuz adam!

Aradığı saygıyı, beklediği sevgiyi, umduğu ilgiyi, sınır dışı ülkelerde yabancılardan gördü. Bunu anlatırken, sesi öyle buruk, gözleri öyle içinden yaşlı idi ki...

O, Türkiye'de yalnız üç yerden yakınlık gördü: Biri okurlarından... Ama bu yakınlık, sağdan soldan gelmiş mektuplar ve gönüllerde gizlenmiş sevgilerden öteye gitmez. Öbür iki yakınlık, ya Emniyet Müdürlüğünün yakınlığıdır, ya Sıkı Yönetimin!

Erişilmez mizahçımız ve eski Türk subayı Aziz Nesin'in portresini, Akbaba'nın 11 Ağustos 1965 tarihli sayısında çıkmış bir yazısından aldığım satırlarla tamamlayım:

«Sevgili okurlarım! Bu mektubumu size Helsinki'den yazıyorum. Finlândiya'nın başkenti Helsinki'de dünya barış kongresi toplandı. Yüziki ulustan binaltıyüzden çok delege var. Her ulustan en az sekiz, on delege... Türkiye'den ben yalnızım. Ama Türk bayrağı, yüziki ulusun bayrağı arasında dalgalanıyor.

Bayraklara bakıyorum: En güzel dalgalanan bizimkisi...

Artık bizim bayrak mı güzel dalgalanmasını biliyor, yoksa bana mı öyle geliyor, orasını anlıyamadım. Ama hiç şüphe yok, rengi ile, biçimi ile, boyutu ile, bizim bayrak, bütün bayrakların en güzeli!»

ğından takan Aziz Nesin!

İşte, sevgilisinin parmağına nişan yüzüğünü tel örgü aralı-

Sermet Muhtar

Bir yaz günü, Göztepede bir köşke dâvet edildim. Edildim de değil, edildik. Bu köşk, Askerî Müze Müdürü Muhtar paşanın köşkü. İki saatte ancak dolaşabileceğiniz çamlıklar içinde, beyaz bir köşk. Büyük, saltanatlı bir demir kapıdan giriliyordu bahçeye. Sonra, geniş, yayvan, insanı yormayan beyaz, mermer merdivenler... Köşke giriyorsunuz.

Sermet Muhtar, tek çocuğu idi Muhtar paşanın.

Henüz yirmi yaşındayım. Şehir Tiyatrosu, ki o zaman adı Darülbedayi idi, benim manzum piyesimi, Binnaz'ı oynamıştı. Bütün memleket aydınları, şairler, romancılar, devlet adamları tiyatrodaydılar o gün... Ve bu dâvet benim şerefime idi.

Orhan Seyfi vardı, Faruk Nafiz vardı, Vâlâ Nurettin vardı... Bir de, köşkün selâmlık bölüğünde kiracı oturan tarih profesörü Azmi beyin oğlu Mükerrem Âli vardı, amatör şair Mükerrem Âli.

Hatırımda kalanlar bu kadar...

Köşkün içi saray: Kalın atlas perdeler, yaldızlı kornijlerden dökülüyor. Ortada altın oymalı mermer masa. Kanepeler, koltuklar, her şey birer müze parçası...

Koca salonda, bir avuç insan kaybolmuştuk...

Biraz sonra, kibritler çakıldı, lâmbalar yakıldı, büyük, buzlu fanuslar içinden ışıdı...

Sermet Muhtar, ne kadar telâşlı idi o akşam... Giriyor, çıkıyor, kiracısı Mükerrem Âli'yi çağırıyor, kapı arkasında fısıldaşıyordu...

Bir saati aşan bu sinirli koşuşmalar ve konuşmalardan sonra, buyrun dediler yemek odasına...

Yine kocaman bir odada kocaman bir masa etrafına ağır, oymalı, yüzleri aşınmış sandalyeler dizilmişti... Ama, bu zengin dekor içinde ne fakir bir sofra idi bu: Ortada bir şişe rakı, bir sürahi su, bir kristal tabakta yeşil salata, peynir, zeytin, ekmek...

İçki böyle başladı, böyle bitti o akşam.

Yemek mi?.. Büyük bir sahanda, adam başına tek yumurta!

Ahçı hastalanmış da.. Hizmetçi izinli imiş de.. Bizi habersiz çağırmış da...

Sonradan öğrendim: Bu köşk, Osmanlı İmparatorluğundan bir küçük örnekti. İmparatorluk, bütün gelir kaynakları ile nasıl Düyun-u Umumiye'nin pençesinde ise, bu köşk de sarrafların, tefecilerin pençesinde idi...

Muhtar paşa, Atatürk'lerin, İnönü'lerin balestik hocası, ünlü bir asker, ünlü bir paşa idi. Eşi Kevser hanımın babası, Abidin paşa idi. Dedeleri yine sırmalar, nişanlar içinde bir başka paşa... Şimdi, yüzlerce çam ormanına gömülmüş bir köşk ve yaldızlı bir yoksulluk içinde yaşıyordu bu paşalar sülâlesi!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Üniversiteye yine birçok öğrenci giremedi.

PAZARTESİ

Uyutmak

Kadıköy'de bir apartımanın üçüncü katında oturan yedi kişilik bir aile meçhul bir şahıs tarafından soyulmuş.

Son zamanlarda gazete sayfalarında bol bol okuyoruz böyle olayları... Ama bu seferkinin önemi bir başka türlü. Çünkü soyguncu, apartımana girip tazyikli bir kutuyla gaz sıkmış, ve ev halkını uyuttuktan sonra rahat rahat işini görmüş. Sabah bir baş ağrısı ile uyanan ev halkı bakmışlar ki ortalık tamtakır.

Türkiye ilerlemiyor, diye yakınanlarımız vardır. «Bir türlü Batılı olamadık» diye dövünür dururlar. Oysa bazı yönlerden Batı'yı çoktan geride bırakmışız. Böyle modern bir soygunculuk olaylarına Batı gazetelerinde güç raslanır. Hırsızlarımız, soyguncularımız o kadar ilerlediler ki bilimsel usullerle soygunculuk yapıyorlar.

İnsanları uyutup soymak usulü gerçi yeni bir şey değildir. İnsanlar uyandıkça soydurmazlar kendilerini... Bunun içindir ki:

— Ey ahali! gözlerinizi açın, kendinizi soydurmayın... diye hırsızlara ve soygunculara karşı uyanıklığa çağrılır insanlar...

Ama bu her yerde ve her zaman geçerli bir kanun değildir.

Kadınlar bazan kendi kendilerini soydukça insanları soyarlar. Bu usulü meslek edilmiş olanları da vardır. Onlara Strip - Tizci deniyor.

Strip - Tizciler kendi kendilerini soyan kadınlardır. Soyunmanın sanatına varmış kişilerdir. İskarpinlerini atarlar, çorapları uçuşur havalarda, eteklikleri sıyrılır, sutiyenleri kaybolur...

Ve bu sürede masalara oturmuş erkekler gözleri faltaşı gibi açık, gidişatı seyrederler.

İşte gözleri açık soyulmanın bir çeşidi budur. Elbette adam soymanın çok daha zengin ince çeşitleri vardır. Üstüne bir kitap yazılsa yeridir...

Eski açıkgözlerden Eyüplü Halit hesap edermiş:

— Yüz kişide on kişi enayi olsa bin kişide yüz enayi var demektir, on bin kişide bin enayi var demektir, ve yüz bin kişide on bin kişi enayi var demektir... Demek ki İstanbuldaki enayiler bütün bir ömür boyu bana yeter.

Başkalarını sömürerek ve soyarak yaşamayı prensip edinmiş olanların hesapları sağlamdır. Bunun içindir ki yeryüzünde bitmiyor tükenmiyor soygunlar... Hani:

— Armutu say da ye, elmayı soy da ye!.. derler ya...

İnsanlar insanları böyle yiyorlar.

SALI

Ye Ye'ciler

Paris'te yeni tip şoförler türemiş. Gazeteler yazıyorlar. Bu Ye-Ye'cilerin arabaları bir âlemmiş. Bir yanda en son model âletlerle en son model plâklar varmış: Johnny Holliday, Claude François, Adamo, Dalida, Enrico Macias ve emsalinden son parçalar... Öte yanda bir küçük Amerikan barında çeşit çeşit içkiler varmış. Uzun favorili ve yakışıklı şoförler, arabalarına binen müşteriye soruyorlarmış:

— Ne emredersiniz?

— Adamo'dan, Viens ma brunel..

— Peki... Bir içki arzu etmez misiniz?

— Martini!

Plâk konuyor, içki sunuluyor.

— Nereye gitmek istiyorsunuz?

— Saint Michel meydanı!

Gaza basıyor Ye-Ye'ci şoför. Müzik, içki, ve yolculuk bir arada. Gel keyfim gel...

Ye-Ye'ci şoförler Paris geleneğinde yeni bir çığır açarak Beyaz Rusları gölgelemişler. Bilindiği gibi Paris'in taksi şoförleri daha çok Beyaz Ruslardandır. Rağbet Ye-Ye'cilere doğru kayınca Beyaz Ruslar da arabalarını içki ve plâkla donatmaya karar vermişler. Ancak herhalde onların plâkları bir başka türlü olacaktır, içkileri de tabii... Müşteriye:

— Moskova Geceleri'ni, veya Volga-Volga'yı dinlemek ister misiniz?... diye soracaklar.

— Memnuniyetle...

— Peki... Bir Votka?

Tabii her yiğitin yoğurt yiyişi kendine göredir.

Bu modanın Türkiyeye yayılması halinde ne olacak?

Bizde zaten taksiler müziklidir. Ya radyo ya da pikap ardına kadar açıktır. Bangır bangır bir ses:

— Karakaş gözlerin elmas, bu güzellik sende de kalmaz...

İçki deseniz, o da vardır: Ama müşteri içmez de şoför içer...

Ye-Ye'cilik deseniz o da vardır: Çünkü hesabı görme vakti gelince, muhakkak cıngar çıkacak veya şoför müşteriyi yiyecektir, ya da müşteri şoförü yiyecektir.

ÇARŞAMBA

Dişi deve

Suudi Arabistan eski Kralı Suud memleketinden uzaklaştı Atinada kalıyor. Denize bakan lüks Kavuri otelini tutmuş. Harem, cariye, halayık, uşak, hizmetçi, oğul, torun, aşçı, sofracı... Maiyetiyle milyonlar ve milyonlar harcıyor...

Kral Suud bütün bu hikâye içinde şimdi tutmuş Arabistandan bir de dişi deve getirtmiş.

Çünkü deve sütüne düşkünmüş eski Kral...

Haberi okuyanlar muhakkak:

— Yok deve!.. diyorlar ister istemez.

Türkçedeki bu şaşkınlık ve inanmazlık ifadesi Kral Suud'un hayatı üstüne uygun düşüyor. Geri Arap ülkelerinde toplum hayatı gerçekten bir devedir. Yüzyıllardan beri geviş getirenler ve bunların sırtında deve hörgücü gibi şeyhler, krallar kamburu... Deveye:

— Boynun neden eğri? diye sormuşlar.

— Nerem doğru ki?... demiş.

İşte bu deve şimdi Atinanın lüks Kavuri otelinde Suud'a ve haremine süt vermekle meşgul. Yunanlılar da Suud'un paralarını deve yapmakla hem meşgul, hem mesut...

PERŞEMBE

Vatandaşın biri

Vatandaşın biri almış kalemi eline Hürriyet gazetesinde feryat ediyor. Gerçekten adamın başına gelenler kimin başına gelse feryat eder. Ne diyor vatandaş:

«— Almanyaya giden kadınların kocalarını soran yok mu?» diyor.

Meğer bir akşam eve gelmiş ki adamcağız, bakmış üç yaşındaki çocuğu kapı arkasında ve sekiz yıllık karısı evde yok.

Sağa sormuş, sola sormuş... Ve konu komşudan öğrenmiş ki karısı Almanyaya işçi gitmiş.

«— Nasıl olur?» diyor adam, «Kocası olan bir kadın Almanyaya nasıl gönderilir? Karımı benden habersiz Almanyaya yolluyan devlet anasız kalan çocuğumu ne yapacak?»

Devlete, halk arasında Devlet Baba derler. Devlet, baba olduğuna göre üç yaşındaki çocuğa bakamaz. Öyleyse üç yaşındaki çocuğa bakacak bir ana lâzım.

Bizim mahzun babaya tavsiyemiz çocuğuna bir ana bulması... Ama bulurken bu sefer işi sıkı tutmalı ki yeni gelen ana da kalkıp habersiz Almanyaya gitmesin.

Zira bu Almanya öyle bir yer oldu ki analar, kızlar, çocuklar, babalar, fırsatı buldular mı kapağı oraya atıyorlar. Devlet Baba ise bu işe seviniyor. Çünkü sırtından bir yük atmış oluyor.

Maarif Nazırı Haşim Paşa:

«— Mektepler olmasa Maarifi ne kolay idare ederdim...» dermiş.

Vatandaşlar olmasa biz de pek güzel hükûmet edeceğiz, ama ah şu vatandaşlar!

CUMA

Hakem döven

Hakem döven futbolcu üç ay hapis cezasına mahkûm edilmiş.

«— Vallahi suçum yok. Kekeme olduğum için hakemle anlaşamadık...» diyormuş.

Anlaşılan kekeme olunca anlaşmak için hakemi dövmek gerek. Yani dil yetmeyince yumruk ve tekme...

Ayak, elin yerini tutmaz, kulak gözün yerini tutmaz... Yumruk, dil'in yerini tutmuş mu?

Tutmamış. Tutsaydı, futbolcu ile hakem anlaşırlardı... da mahkemeye gitmezlerdi.

Futbolculuğun işte böyle kötü tarafları da var: Gol yemek, tekme yemek, ceza yemek...

Afiyet olsun demeye insanın dili varmıyor, kekeme olsa bile...

CUMARTESİ

Dil

Türkiye okullarında dil öğretmenliği yapan bir İngiliz:

— Lise ve ortaokullardaki dil dersleri boşunadır. Boş yere altı yıl çocukları oyalıyoruz. Sonunda hiçbir şey öğrenmeden mezun oluyorlar... demiş, doğrudur.

Bizim liselerden çıkan çocuklar yabancı dili öğrenmeden çıkarlar. Oysa dünya artık o kadar içiçe yaşıyor ki bir yabancı dil öğrenmek farz olmuştur.

Kaba sofulardan biri aklıbaşında bir hocaya:

— Frenkçe cehennem dilidir diyorlar, öyle mi? diye sormuş.

Hoca:

— Mirim, diye cevap vermiş. Öyle olsa bile gene öğrenmek lâzım. Çünkü nereye gideceğimizi bilmiyoruz. Eğer cehenneme gideceksek ehli cehennemin dilini bilmemek başkaca azap olur.

PAZAR

Deli fıkrası

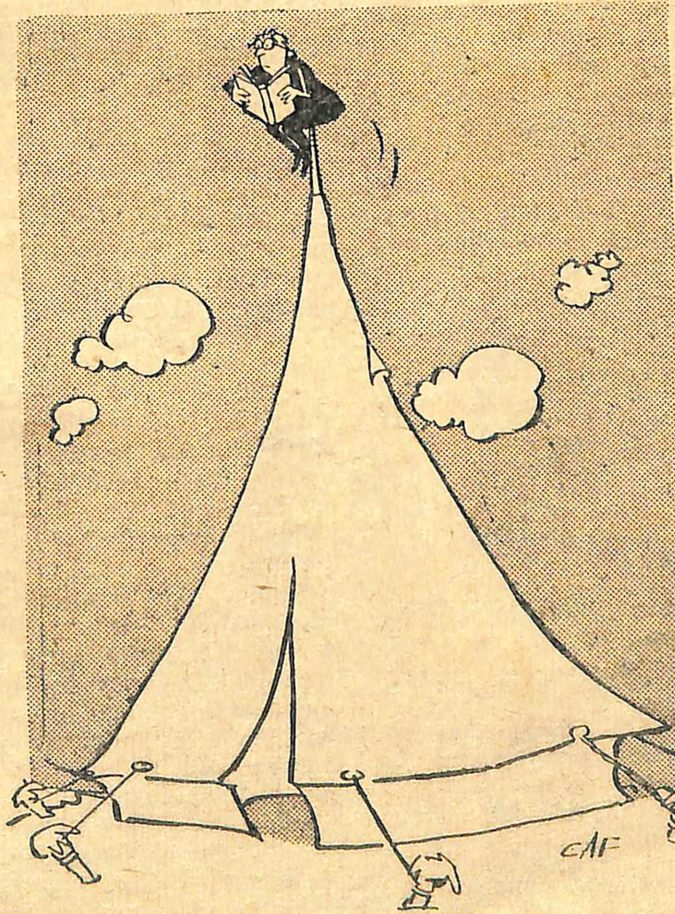
Herifin biri tımarhaneyi geziyormuş. Eli ayağı bağlı delilerden birinin karşısına geçip dilini çıkarınca deli söylenmiş:

— Hey Yarabbi! hikmetinden sual olunmaz, yuları yularsız ne kadar divanelerin vardır.

Bir makama geçince halkın karşısında dilini çıkarır gibi konuşanlara:

— Hey Yarabbi makamlı makamsız ne kadar divanelerin vardır.

Üniversiteye giremeyen gençler Üniversite bahçesinde çadır kurmak istediler. — Gazeteler —

Yüksek tahsil!

Par, por, pır, pur... AZİZ NESİN

Öğren de gel!

Yeni hükûmetin programı üstüne milletvekili ve senatörlerin konuşmalarını radyodan dinlemişsinizdir. Ben bu konuşmalara pek, ama pek şaştım. Konuşmaların özüne, anlamına değil, bunlardan daha önce söyleyişe şaştım. Şu bildiğimiz «program» kelimesini, milletvekillerinden, senatörlerden kaç tanesi doğru söyliyebildi?

Küçük çocuğu bişey alması için evden mahalle bakkalına gönderirler de, çocuk

bitürlü alacağı şeyin adını beceremez. Bunalan bakkal:

— Hadi oğlum, adını öğren de gel! der.

Önce yaptıkları şeyin adını öğrenselerdi, çok iyi olacaktı. Biri çıkıyor «pururam» diyor. Başka biri «poroğoram» diyor.

Meclis konuşmalarını radyodan dinlerken, parti başkanlarının, milletvekili ve senatörlerin bu kelimeyi nasıl söylediklerini kâğıda yazdım, okurlarıma sunuyorum:

— Pırgıramın ana hattı...

— Porogoramda denilmekte ki...

— Biz bu puroğuramı...

— Eğer puruuramdan maksat...

— Parğıram, parğıram diyorlar...

— Püroğaram ne diyo? Diyo ki...

Bu milletvekillerinin, senatörlerin çoğu da Avrupa, Amerika görmüş, yabancı dil bilen kişiler. Kendi kendime, acaba, diyorum, bunlar halkçılık olsun diye mi böyle taklit ağızla konuşuyorlar? Yoksa greçekten daha program demesini bile beceremiyorlar mı? Hele içlerinden biri, dilini bal arısı sokmuş gibi «poruğoram, poruğoram» diye zavallı dilini ağzının içinde o kadar zorlukla döndürüyordu ki, adamın «memleket, vatan, millet» uğruna katlandığı fedakârlığı düşünüp, gülmekten gözümden yaş geldi.

Niçin program üzerinde anlaşamadıkları ortaya çıkıyor. Çünkü, hepsi aynı şeyi söylediklerini sanarak başka başka şeyler söylüyorlar:

— Pırıgıram...

— Puruğuram...

— Para...

— Par...

— Por...

— Pırr...

Bunlara denilecek şudur:

— Hadi git sor, adını öğren de gel!

Akıllı Selim

Radyodan dinlediğimiz Meclis konuşmalarında sevindiğimiz bir durum da, en aşırı osmanlıcacıların, dilde gericilerin bile arı ve öz Türkçe konuşmak zorunda kalışlarıydı. Baştan karşı koydukları dil özleşmesini, sonunda onlar da benimsemek zorunda kaldılar. Çünkü bu yeni kelimeler günlük dile artık iyice girdi, yerleşti. Ama yine de eski dil alışkanlıklarıyla Osmanlıca kelimeler kullanıyorlardı. Bunu da bilseler de kullansalar yüreğim yanmaz. Osmanlıca kelimeleri yanlış söylüyorlardı. Başta gelen politikacılardan biri sıksık «mevzusu», «mevzuyu», «mevzusuna» deyip durdu. Şunun Türkçesini söylese «konu» dese yanlış yapmıyacak.

Geçenlerde vapurda yanımda oturan, kırk yaşından genç iki kişi konuşuyordu. Biri:

— Sende hiç akıllı selim yok mu? dedi.

Bunu şaka diye, alay diye söylemedi. «Aklıselim» yeri-

ne «akıllı selim» diyordu. Aklıselim'in türkçesi sağduyu'yu bilse böyle gülünç olmayacaktı.

Güzelim «konu» dururken «mevzu» diyenlere sormak istiyorum:

— Sizde hiç akıllı selim yok mu?

Ölüsü kandilli

Dilimizin özleşmesi hiç de kolay olmadı. Gericiler, dil özleşmesine yalan dolanla karşı koymak istediler.

Mustafa Kemal'in Dolmabahçe Sarayında dil kongreleri topladığı sıralar ben bir lise öğrencisiydim. O zaman özleşmeyi baltalamak isteyen gericiler hiç sıkılıp utanmadan şu yalanı uyduruyorlardı:

— Bundan sonra «rahmetli», «merhum» denilmiyecekmiş. Bunların Türkçesi «ölüsü kınalı»ymış. Biz merhum pederimize ölüsü kınalı, rahmetli validemize ölüsü kandilli dedirtmeyiz!

Hakları da vardı. Bu kadar yalancıların ölüleri için kınaya da, kandile de yazıktır. En iyisi «geçmişi tenekeli» deyip sevindirmeli adamları...

Ulusal düttürü

Otuzbeş yıl öncesinin «ölüsü kandilli» yalancılığı nerden aklıma geldi, biliyor musunuz? Dilde gericiler, dil özleşmesi akımcılarına uydurmacı derler. Oysa uyduran kendileridir.

Üç ay önce Bakû'daydım. Azerbaycan aydınlarıyla dil konusu üstünde tartışıyorduk. Onlar dil özleşmesine karşıydılar. İçlerinden biri:

— Lisan mahvoldu, dedi, uydurarak lisan yapılmaz.

— Nedir uydurulan? dedim.

Şu örnekleri verdi:

— Hostes yerine «gökkonuksal avrat» uydurma değil mi? Otomobilin Türkçesi «Öz itişmeli götürgeç»miş, olur mu böyle şey? İmambayıldı yerine «içi geçmiş dinsel kişi» deniliyormuş...

Bakınız, dil gericilerinin uydurdukları yalanlar taa Azerbaycan'a kadar ulaşmış.

Bu yalanları siz de çok duymuşsunuzdur. Sözde sigaranın Türkçesi «tüttünsel dumangaç» mış. Minderin Türkçesi «kıça koygan» mış. Bisiklet «Ayak iter götürgen» miş. İstiklâl marşı da «Ulusal düttürü» olmuş.

Otuzbeş yıl önce gerçekten «rahmetli» yerine «geçmişi kınalı» denilseymiş, çok iyi olacakmış. Çünkü bu kadar yalancılara da rahmet okunmaz ya...

Mesâbe - Mesâne

Türkçesi varken Osmanlıca kelimeleri söylemeye kalkanlar çok gülünç durumlara düşüyorlar. Sıksık gazetelerdeki kadın ölüm ilânlarında okuduğu «salihât-ı nisvandan» deyimini bir bulaşıcı hastalık sanan genç kız annesine:

— Bu yakında herkes salihât-ı nisvan'dan ölüyor, bu nasıl hastalık anne? diye sormuş.

Arap harfleriyle yazdığımız günlerde bir arkadaşımız da bir gazetedeki ölüm ilânında «irtihal-i dârübeka eyledi» sözünü «irtihali darbuka eyledi» diye okumuştu.

Genç bir avukat tanırım, «lûgat paralamak»a çok düşkündür. Sıksık «cetvel kalem, cetvel kalem» der durur. Aklısıra «ceffelkalem» diyecek... Ne demek ceffelkalem? «Birdenbire»yi bilmeyen Türk yoktur, ama ceffelkalem'i kaç kişi biliyor?

Osmanlıcada «mesâbe» bir deyim olarak yalnız bir yerde «hiç mesâbesindedir» diye kullanılırdı. «Derece, kadar» anlamına gelir. «Mesâne» de, bilinen sidik torbası demek. Bakınız, bu sidik sözünü çok kişi yadırgayacak. «İdrar» diye yazmalıydım. Sanki sidik pistir de, idrar denilince lâvanta kokar.

Anlatmışlardı. Üniversiteli bir genç, güzel kız, bir kalabalık toplantıda:

— Efendim, demiş, o hiç

mesânesindedir.

Sormuşlar:

— Nedir, denir?

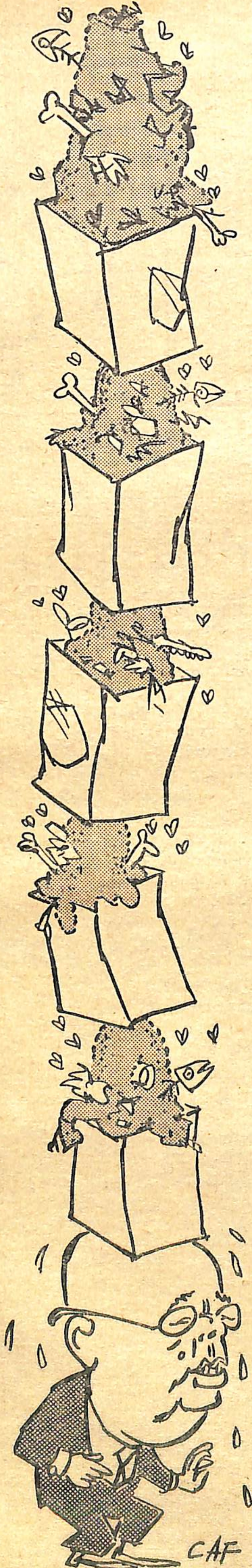
— Hiç mesânesindedir...

* * *

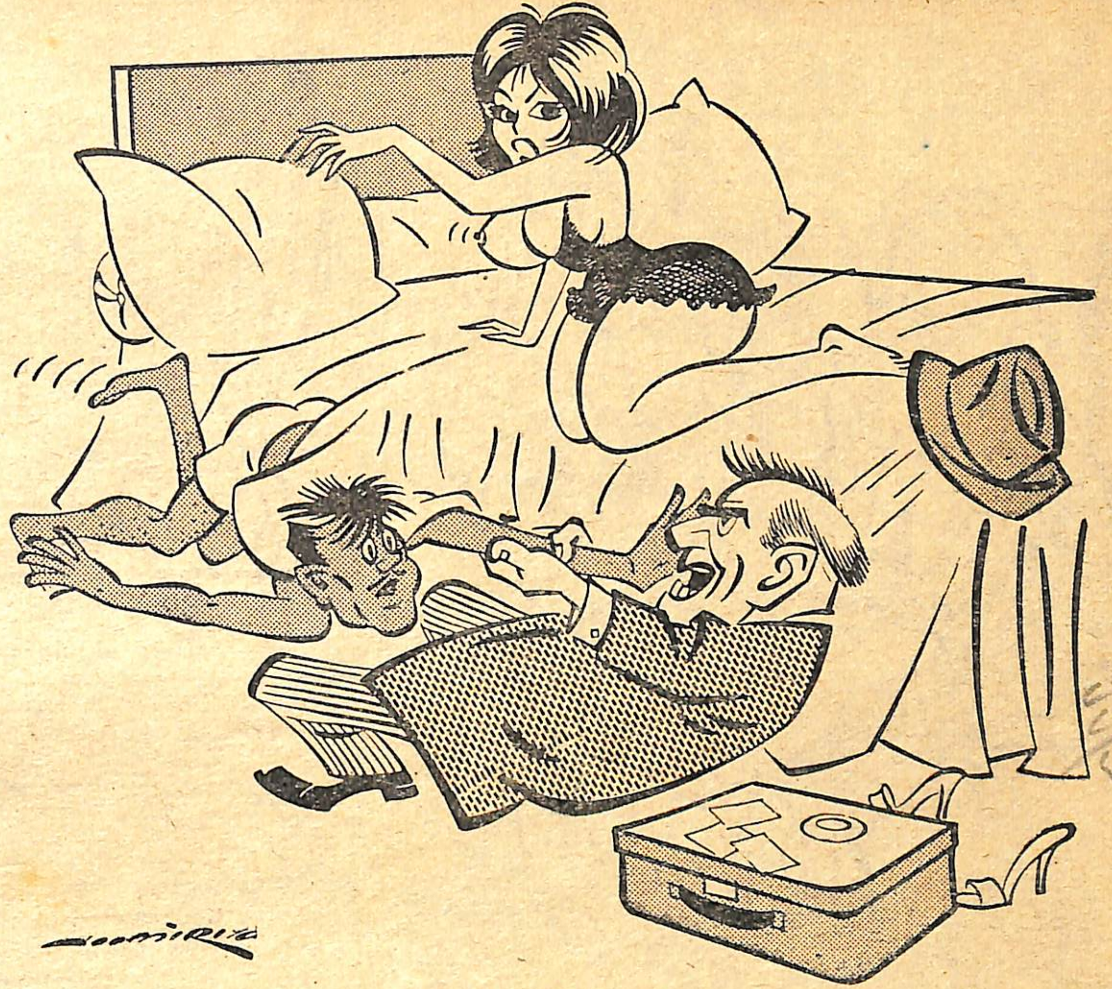
Meclis konuşmalarının radyolardan halka duyurulması çok, çok iyi oluyor. «Poroğram», «puruğuram», «pırgıram» diyenlerden kimbilir daha ne güzel sözler duyacağız.

Aziz NESİN

Belediye çöpleri kaldıramıyor...

İstanbul'un baş derdi!

— Ulan ne arıyorsun burada?
— Ne yapayım abi, düdükler çalınca başka sığınak bulamadım!

Nadir Nadi'nin ekmeği!

HER sabah solundan kalkan, ilk adımı solundan atan ve ortanın çooook solunda oturan — doğrusunu isterseniz, Harbiye caddesinde kendi güzel apartmanında oturur ya — sevgili Nadir Nadi'miz, elinin mürekkebi ile hamur işine karıştı: Geçen pazarki baş yazısında yeni bir ekmek paçalı yapmış!

İstediği şu: Amerika'dan buğday almıyalım! Türk parası ile de olsa almıyalım! Bu paraları sonra bize iade de etseler almıyalım!

Ne mi yapalım?.. Sayın üstada göre yapılacak şey çok kolay: Kendi buğdayımıza biraz mısır, biraz patates karıştıralım ve yeni bir çeşni tutturalım...

Sevgili babacığı sağ olmalı idi de onu sol kulağından şöyle bir tutuvermeliydi şimdi... Çünkü mahdum beyin tavsiye ettiği bu ekmeği, Birinci Dünya Savaşını tadanlar hâlâ unutamamışlardır.

Eğer sol edebiyatın mutsuz çoğunluğu da, Nadir Nadi gibi, ekmeği unutturan bir sofrada otursaydı her gün, o zaman böyle bir paçala bile lüzum kalmaz, buğday alan değil, buğday satan memleket olurduk.

Ama, temel yiyeceği hâlâ, hâlâ, hâlâ ekmek olan insanların yalnız bir şeyi ile oynanmaz: Ekmeği ile!

Bunlardan biri çıksa da:

— Nadir beyefendi, acaba patatesli, mısırlı ekmek yapacağımıza, odun ispirtosundan yerli viski yapsak nasıl olur?

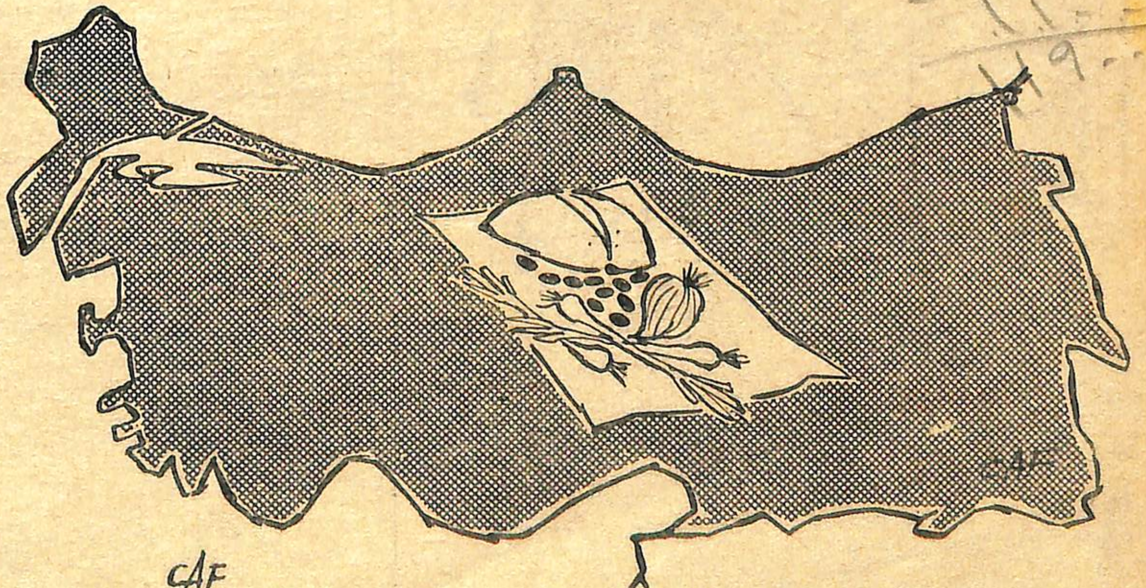
Diye sorsa, acaba ne cevap alırdı üstatdan?

Çok bilinen bir fıkradır ama, XVI ncı Louis'nin sözünü bir daha yazayım. Ne demişti açların çığlığı karşısında haşmetmaap:

— Eh, ekmekleri yoksa pasta yesinler!

Bizim yokuşun taçsız kralı da kendi vatandaşları için, böyle mi diyor yoksa?

Prof. Baade Türkiyeyi cennete benzetti.. — Gazeteler —

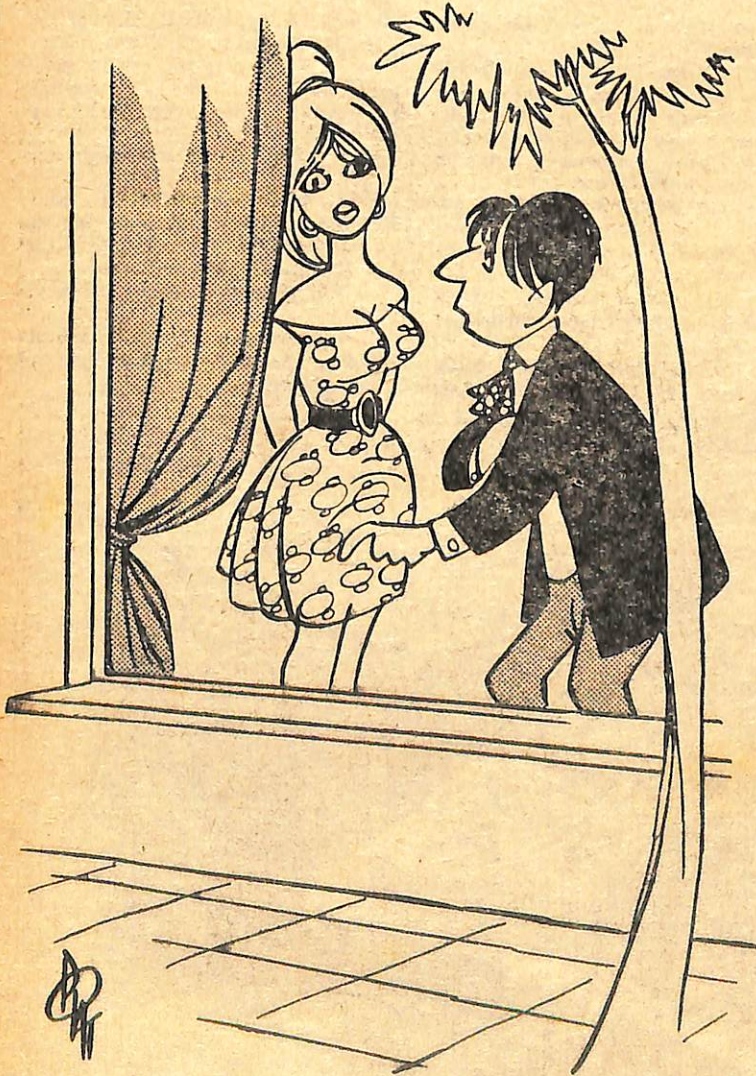
Cennet taâmı!

«İnönü hâtıralarını yazacak..» — Gazeteler —

Tarih — Aman Paşam sakın sol elinle yazma!

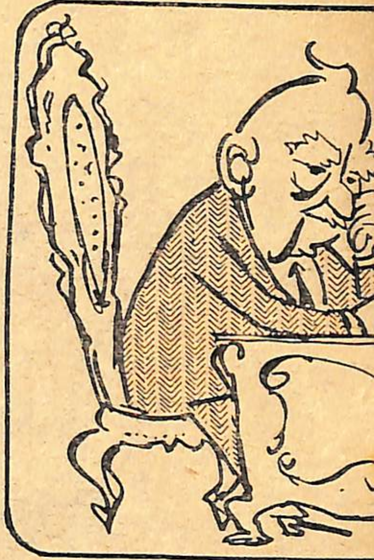
Tehdit!

— Eğer hayır dersen, kendimi pencereden aşağı atarım!..

Hem okudum,

Hem de yazdım

Ortanın S

— Dostum... Hem iç, hem anlat: Bir kızın nesi güzel?..
— Gülümsemesi güzel!.. Şen, şakrak sesi güzel!..
— Daha, daha?..
— Hayatım, canım.. demesi güzel!..
— Ya çıplaksaaa?..
— Ak göğsü, boynu, ensesi güzel!..
Bu gün zayıfındayım, yarın tombulundayım,
«Orta» nın solundayım!..

* * *

— Hoppalaaa... Sarhoş oldun.. Çok fazla içiyorsun!..
— Aslaaa!..
— Neden «Orta» nın «Sol» una geçiyorsun?..
— Ya sen neden hep böyle sorular seçiyorsun?..
Kadın.. Ne parasında, ben ne de pulundayım..
«Orta» nın solundayım!..

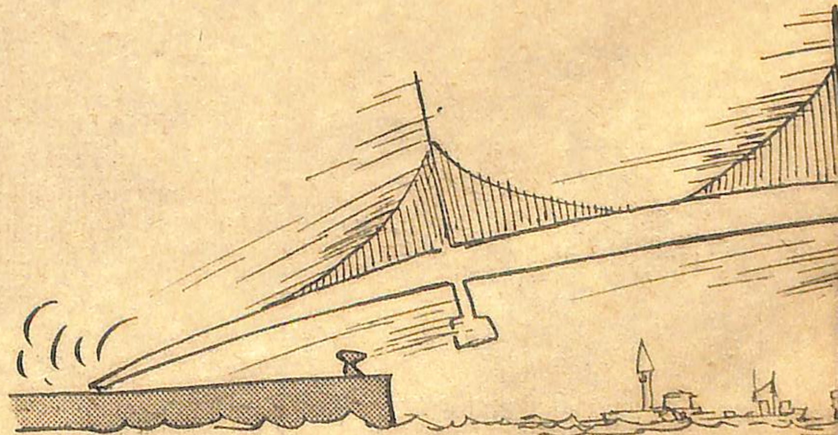
* * *

— Bir şey anlamadım yaaa.. Nerede olursan, ol..
Ama şimdi konuşma!..
— Korkacak ne var, ayol?..
Tokluk tarafı «Sağ» dır, yokluk tarafı da «Sol»..
İnsaf et, sarhoş muyum?.. Ben gönül yolundayım:
«Orta» nın solundayım!..

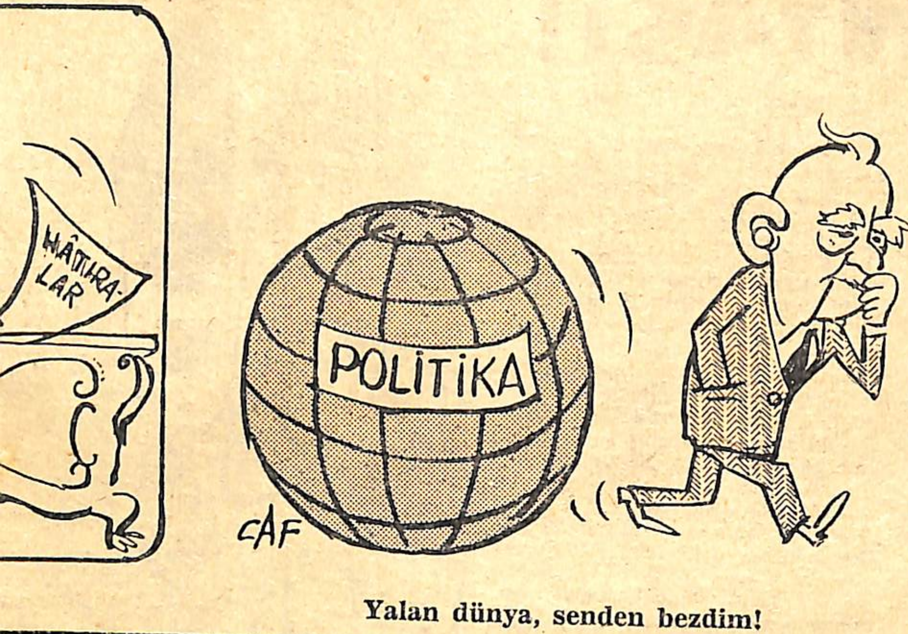
* * *

— Yavaş konuş, kardeşim.. Başın derde yanacak:
Herkes solcu sanacak...
— Bu söze kim kanacak?..

«Asma köprü gerçekle

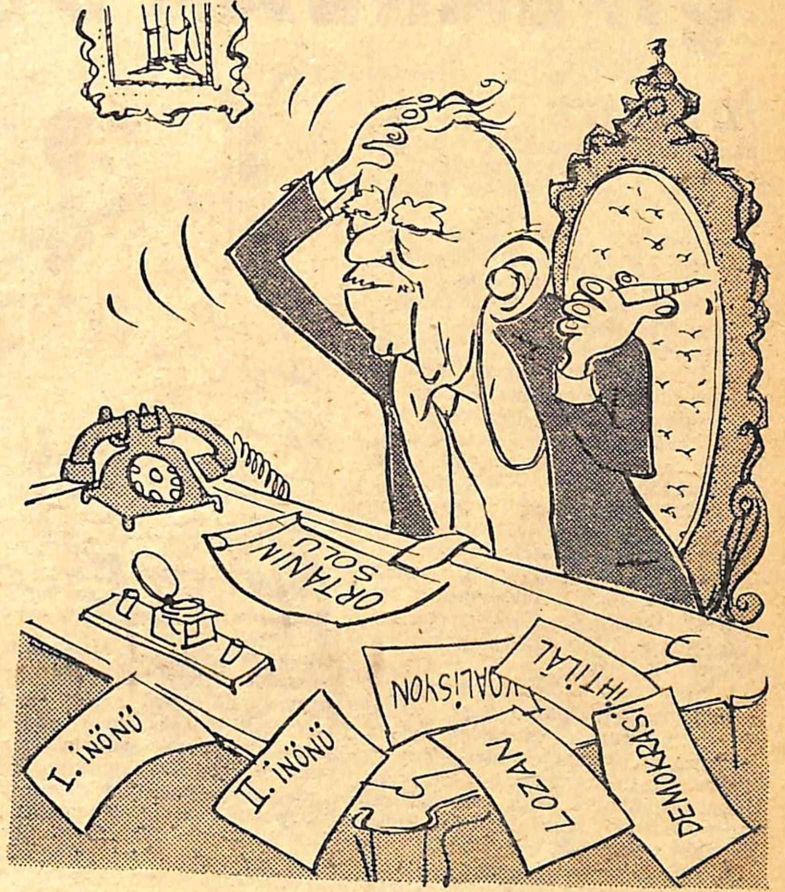

Yaz

Yalan dünya, senden bezdim!

Abdülhâk Hâmit gibi:

Yazdıkça mürekkebi kuruttum,
Bir şey diyecektim, ah unuttum!

...lundayım!

Benim gönlüm bir kuş ki, daldan dala konacak:
Bu gün zayıfındayım, yarın tombulundayım..
«Orta» nın solundayım!..

* * *

— Yeter artık, zom oldun!..
— Küstahlık ediyorsun!..
— Neden sağa geçmiyor, hep solda gidiyorsun?..
— Onu erbabı bilir!..
— Niçin böyle diyorsun:
«Yok, bu gece şundayım.. Yok, öbür gün bundayım..»
«Orta» nın solundayım!..

* * *

— Söyleyim: Bence kadın ne «Baş» dır, ne «Ayak» dır..
Kadın «Orta» dır, «Ortaaa».. Anlamayan ahmaktır:
Meselâ göğüs, falan... Hüner bunu çakmaktır!..
İşte ben bunun için onların kolundayım..
«Orta» nın solundayım!..

* * *

— Yaaa.. Tuhaf şey...
— Gezerken bir kadınla beraber
Sağında yürür müsün?.. Çabuk, bana cevap ver?..
— Bu kabalıktır...
— Tamaaam.. Kavalye sola geçer!..
Politikaya tövbeee... Eğlenceden ne haber:
Ben, yanımda bir dilber, her gün Beyoğlu'ndayım..
«Orta» nın solundayım!..

Necdet Rüştü EFE

...r..» — Gazeteler —

Yeni hizmetçiler!

— Gözünüz arkada kalmasın hanımcığım, beye sizi aratmam!

ÇIPLAKLAR DÜNYASI!

HAMAMDAN içeriye adımımı atınca, kendimi Afrikada yeni kurulmuş devletlerden birinin hükümdarı zannettim. Adım başında biri eğiliyordu önümde:

— Safa geldiniz, safalar getirdiniz...

— Aman, o nazik ayaklarınızı, buz gibi betonun üzerine basayım demeyin. Takunye getireyim.

— Şöyle buyrun... Dairei şahanemiz emirlerinizde.

Bu karşılamanın birinci bölümü idi. İltifatlar serial filimler gibi uzayıp gidecek, bendeniz de, bu izzet ve ikbal içinde dört köşe olarak, hamamın göbek taşına Kral Faruk azameti içinde sere serpe uzanacaktım.

Günlük hayat çabası içinde ne zaman güçlüğe uğrasam, ehemmiyete alınmadığımı hissetsem, küçümsendiğimi görsem soluğu hamamda alırım. İki saatlik hükümdarlık bozulan sinirlerimi düzeltir, aşağılık duygularımı bir sünger gibi siler, atar..

Kirayı vermediğimden ötürü, ev sahibi karşıma dikilip de:

— Ya para... Ya tahliye... Sen apartman katında oturacak kıratta adam değilsin, kendine gecekondu mahallesinde ev ara... dediği zaman, bütün kibir ve azametimin yerlere dökülerek, bir seramik biblo gibi kırıldığını görmüştüm. Bu tuzla buz olmuş onurumu ancak hamam paklardı. Bir güne önce, evde banyo yapmış olduğum halde soluğu hamamda almıştım.

Soyunup döküldükten sonra, üç adım geriden beni takip eden iki muhafızımın himayesinde, yürüyordum. Takunyelerle sekip yere düşmemem için, her adım atışımda cılız parmaklariyle koluma sarılan başka biri de, koruyucu melek edası ile yanımdan ayrılmıyordu. Böyle bir kadro ile yıkanma yerine girmiştim. Kubbenin üzerindeki küçücük pencereler, gökkubbenin altında parlayan yıldızlara benziyordu. Hamam apayrı, bambaşka bir dünya idi!..

Az ötede iri vücutlu, geniş omuzlu, uzun boylu bir insan azmanı, tası su kurnasının üzerine koymuş, eliyle iteleyerek, küçük bir kayık gibi yüzdürüyor, yalpalamasını seyrediyordu.

— Belki de bu, Arşimettir diye düşündüm. Biraz sonra çırılçıplak dışarı fırlayacak:

— Evreka... Evreka... diye bağıracaktı. Onun bir Apollon heykelinden farksız duruşunu hayranlıkla seyrederken, benim çarpık, biçimsiz, yara izleriyle dolu bacaklarımın görülmemesi için peştemalla sımsıkı örtüyordum. Vücudumun saklayamadığım diğer kısımları bütün çirkinliğiyle ortada duruyordu. Bereket o, bana bakmıyor, tasın suya dayancını ölçmekle uğraşıyordu. Deneyi bitmeden oradan uzaklaşmalı idim. Başka bir bölüme geçtim. Kısa boylu, cılız, çikolataya benzeyen tenindeki kurşuni kılların çirkinlik tablosunu tamamlamakta olduğu bu adam maden ocağında çalışan bir işçiden başkası olamazdı. Gözlerime daha fazla eziyet vermemek için, oradan da uzaklaştım. Siyah sakalı, miyop gözleri ile, yeni kuşak şairlerimizden tanıdık bir yüzle karşı karşıya idim şimdi:

— Ooo, sayın üstadım, siz de burada ha?.. Son şiirlerinizin neden kalorifer sıcaklığını taşıdığını şimdi daha iyi anlamış bulunuyorum.. Siz ilham perisini hamamda, çırılçıplak yakalıyorsunuz demek!..

Böyle söyliyerek, yüzü gözü sabunlar içinde olan, ünlü şaire doğru yürüdüm. Sabunlu saçlarını elleriyle ovalayarak cevap verdi:

— Her sakallıyı baban mı sanırsın, abicim.. Kundura boyası sandığında oturursan gel, papuçlarını ayna gibi parlattırayım da, için açılsın...

Böylesine muntazam vücutlu, ense kulak yerinde, bakan görünüşlü adamdan bozuk akortlu keman gibi cırtlak bir ses çıkıyordu. Benim ünlü sanatçıya benzettiğim kişi, bir lostracıdan başkası değilmiş meğer.

Daha fazla pot kırmadan, çarçabuk keselenip, elbiseli insanlar diyarına kapağı atmalıydım. Hazır keseci de içeriye girmişti. İri pos bıyıklı tellâk'ın göğsündeki kıllar, Hindistanın balta girmemiş ormanlarına benziyordu:

— Çabuk, dedim, bizim kese işini hallet, çıkacağım...

— Ne kesesi... Ben kese değil, cüzdan kullanırım. Sadaka istiyorsan, paralarımı da emanete bıraktım.

— Doğru konuş ulan.. Kesesiz tellâk olur mu?

— Vay canına.. tellâk ha? Ben de seni hamamın külhancısı sanmıştım!..

— Külhancı senin babandır..

— Tellâksan görevini bil..

İki çıplak, birbirimize kapışmıştık. Elimdeki tasla kafasına vurdukça davul gibi «gümmmm, gümmmm» ötüyordu. Dışardan gürültüyü duyanlar seğirtip, bizi ayırdılar. Araya girenlerden biri bana:

— Kendine gel hemşerim, gırtlağına sarıldığın kim biliyor musun? Bu ilin valisi.

— Tellâk değil, ha?..

— Vali dedik, o kelimeyi kaldır. Beyefendiden özür dile. Belki seni affeder.

— Ya şu kurnanın başındaki, demindenberi tasın suya dayancını ölçen bilgin kim?

— Ne bilgini yahu... Dilenmeye gelmişti. Bozuk para yoktu. İstersen gir beleşten yıkan, dedik. Zavallının üzerinde yırtık pantalonla, kolsuz bir gömlekten başka soyunacak bir şey de yoktu.

— Peki, berideki yakışıklı adam.. Ayhan Işık değil mi o?

— Sıcak başına vurmuş senin ahbap. Keselenmeyi bırak da kendini dışarı at. Yoksa keçileri büsbütün kaçıracaksın. Adam ömrünce iki liraya kıyıp da sinemaya giden cinsinden değil. Sırt hamalı. Elbiselerinin üstünde yük semeri duruyor.

Hamam dışardaki gerçekleri, ölçüleri değiştiriyordu. Öfkeyle bağırdım:

— Eyyyy, doğru söyle öyleyse, ben kimim?.. Mesleğim ne olabilir benim, buradaki görünüşümle?

— Dışarda vali paşa da olsan, çıplak halinle hamam tellâğından farkın yok!...

Başıma bir tas su dökmeden dışarıya fırladım. Ütülü pantalonumu, kolalı gömleğimi, skoç caketimi giydim. Kravatımı itina ile bağladım. Çıkarken kasaya da okkalı bir bahşiş bıraktım. Hamamda kaybettiğim kibirimi, cakamı, gururumu tekrar elde etmiştim. Mutluydum artık...

Burhan ESEN

* * *

Yangın

Mac İntosh'un evinde ufak çapta bir yangın başlamıştı. İskoç hemen telefona sarıldı:

— Alô, orası yangın âletleri satan mağaza mı? Dün bana, son model bir âletin nasıl işlediğini gösterecektiniz. Şimdi eve birini gönderip bunu yapabilirsiniz!..

Sekiz ses sanatçısı Radyo evinden atıldı. — Gazeteler —

Mikrofon!

ROMAN

Çaçaron bir kadın saçma sapan sözleriyle meşhur romancıyı taciz ediyordu.

— Ah, efendim! Sizin yazdığınız her kelimeye hayranım! Ne kadar güzel üslûbunuz var! Nasıl oluyor da böyle yazabiliyorsunuz?

Sabrı taşan romancı :

— Gayet basit madam! dedi; soldan sağa...

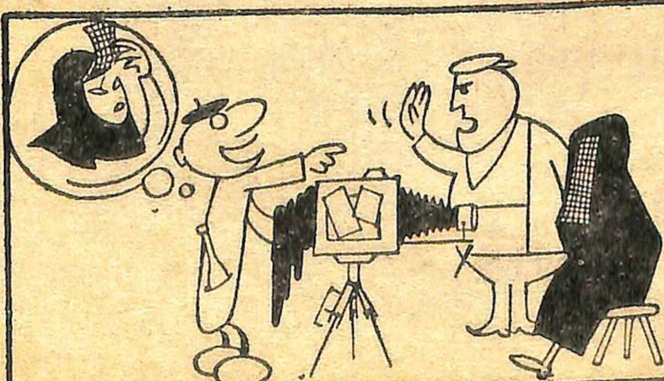
* * *

Düşünürün hiddeti

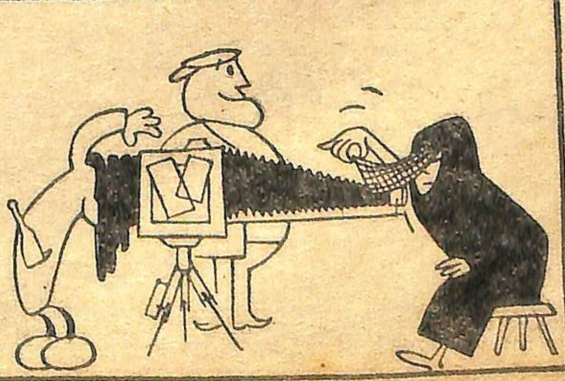
Sokrat bir gün hizmetçisine fena halde kızmış:

— Çok sinirli ve kızgınlığım üzerimde olmasaydı şimdi seni döverdim!.. Demiş.

KALENDER NİYAZİ — **Çizen: BURHAN**

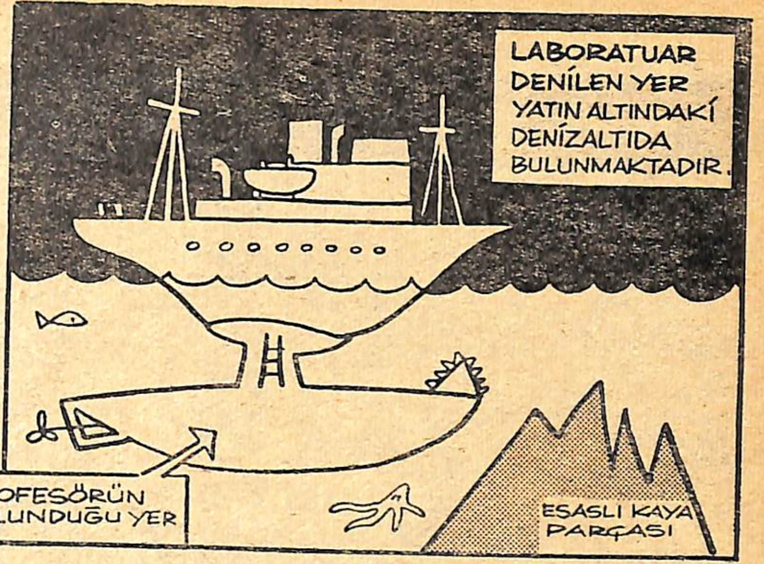
YENGEÇ TEYFİK

SEMİH BALCIOĞLU

4

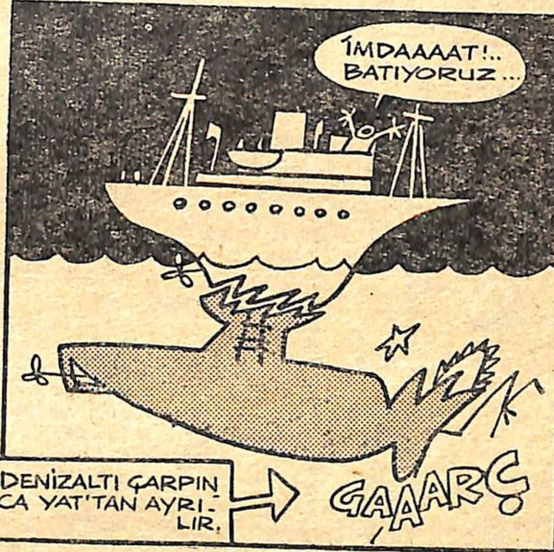

DURUM GERÇEKTEN NAZİK. YENGEÇ DENİZİN ORTASINDA, PROFESÖR İSE, **TAM YOL** HAREKET EDEN YATIN İÇİNDE. BUNLARIN BİR ARAYA GELMESİYLE MACERANIN DEVAM EDEBİLMESİ BİR **MUCİZE**'YE BAĞLI ANCAK. VE İŞTE, BU MUCİZEYİ TABİAT YARATIYOR.

YAT, TAM YOL HAREKET EDİNCE, ALTINDAKİ DENİZALTI BİR KAYAYA ÇARPIYOR VE BU ÇARPMA NETİCESİNDE DE SULARA GÖMÜLÜYOR.

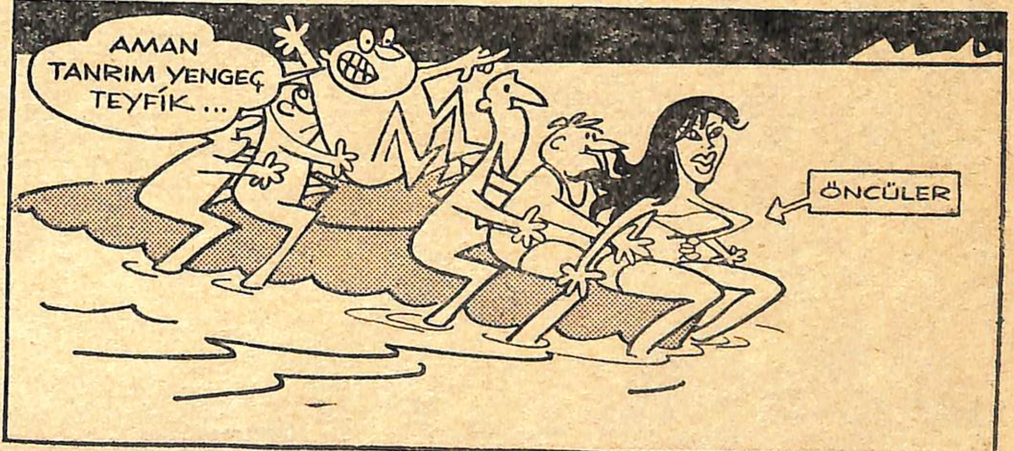

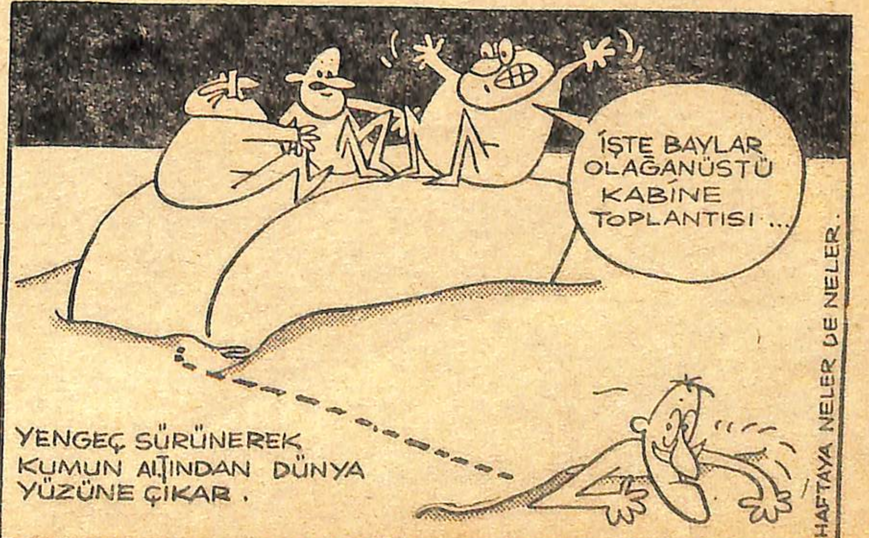
BU İNCE DURUMDAN DA KURTULAN YENGEÇ PAÇAYI BİR PLAJA ATARAK UYKUYA BAŞLAR.

MELEZ KEZBAN'IN ÖNCÜLÜĞÜNDE BİRBİRLERİNE SARILARAK BAŞTANKARA YAPAN MÜTHİŞ HIZLI AJANLAR.

AJANLAR PORTATİF KABİNEYİ TERS ÇEVİRİRLER YENGEÇ KABİNENİN İÇİNDE KALIR.

YENGEÇ SÜRÜNEREK KUMUN ALTINDAN DÜNYA YÜZÜNE ÇIKAR.

HAFTAYA NELER DE NELER.

Aziz Nesin'in Romanı

— 29 —

Tepsiyi iten Paşazâde:

— Götür... İstemem dedik ya... diye bağırdı.

Az kaldı tepsi devrilecekti.

Paşazâde'nin, helâ aralığında, kantin boşluğunda, her yerde Anasını Satan Süleyman'la delikanlının arkasından gittiğini, onları hiç yalnız bırakmadığını gören öteki mahkûmlar söylenmeye, dedikoduya başlamışlardı:

— Moruk iyice azdı yahu...

— Kart inek huyunu değiştirdi besbelli...

— Eeee, ne olacak kardeş, tıfıllığında dağıttıklarını kartlığında toplamaya çalışıyor.

— Açıkça sulanıyor oğlana...

— Başına bir belâ gelecek, yakındır... Neyine güveniyor yahu?

Anasını Satan Süleyman'a ses çıkaramayanlar, Ferit Bey'in delikanlıyla helâ aralığında fıskoslarıyla alay ediyorlardı. Bir sabah erkenden helâya giden mahkûmlar, aralıkta yine Paşazadeyle fıskos eden delikanlının bir kız gibi ağladığını görmüşler ve bu olayı hemen Anasını Satan Süleyman'a yetiştirmişlerdi.

O gün öğleye doğru Dasdana Kadri, yine omuzunda, ellerinde, kollarında asıl eski elbiseler, kunduralar peşkirler ve çamaşırlarla koğuşa girip, eskimiş frengili sesiyle bağırmaya başladı:

— Hırsız kardeşlerim, kapkaççı arkadaşlarım, gecekuşu yoldaşlarım, babacımcı yavrularım, dızdızcı omuzdaşlarım, yolbağcı aslanlarım, papelci yiğitlerim, sövüşçü tosunlarım!.. Duyduk duymadık demeyin haa, Dasdana Kadri geldi kardeşlerim... Haniya var mı böyle bir gocuk isteyen... Gocuğa bakın kardeşlerim... Böyle bir gocuk... Bu gocuğun yanında kalörifer bok yemiş... Karıya yumulup yatmak kaç para, gocuğa sarılmalı kış gecesi, keyfini çıkarmalı kardeşler!

Dasdana Kadri üçüncü kısmın bütün koğuşlarını bağıra bağıra dolandıktan sonra, Paşazâde Ferit Bey'in yanına geldi, dostça ranzasına oturdu. Selâm verdi, hal hatır sordu. Ferit Bey asık suratla baştan savma kısa cevaplar veriyordu. Dasdana Kadri, elindeki gocuğu uzatıp gösterdi. Ferit Bey konuşmasına fırsat vermeden:

— Param yok... dedi.

Dasdana Kadri:

— Şimdi ayıp ettin Ferit Bey abi, dedi, senden para isteyen mi var? Biliyorum, sende mangiz çoktan suyunu çekti. Ama soğuktan uyuz it gibi titriyorsun... Dünyada hiç mi insaniyetlik kalmadı yani... Sülüman Ağa, eksik olmasın, merhametli adam... Soğuktan titrerken takma dişlerinin takırdadığını içi götürmemiş. «Moruğa yazık ulan... Bunca yıllık dam arkadaşıyız. Gocuğu ver de, sevabımıza giysin» dedi. — Gocuğu, kirli battaniyenin üstüne bıraktı — Sülüman Ağanın sana hediyesi...

Eliyle itip gocuğu yere düşüren Ferit Bey, Dasdana Kadri'yi uzun uzun süzdükten sonra:

— Bana bak, dedi, söyle o anasını bilmem ne yapan hergeleye, delikanlıya heroin içirtmesin, genci heroine alıştırmasın, günahtır. O kadar abaza kaldıysa...

«Vay vay!.. Ulan bu kart sahteci, düpedüz Sülüman Ağaya postasını koyuyor»du ha...

— İşte bu kadar, şimdi ... tir git burdan! diyen Ferit Bey ranzasından doğruldu:

Bozulan Dasdana Kadri:

— Ulan kart inek, dedi, ele girip çıkandan sana ne? Sana var mı bir girip çıkan?

Toparladığı eski malları yüklenip kapıdan çıkarken, çürük dişlerinin arasından yere tükürüp:

— Bunu senin yanına komaz Sülüman Ağa, ulan inek arabası! diye söylenerek çıktı.

Gerçekten de Anasını Satan Süleyman, bunu Paşazâde'nin yanına koymıyacaktı. Ama o eski ve kurt bir hapisaneci olduğundan işlerini güzellikle yürütmesini biliyordu. «Karıncayı becerip, belini incitmiyeceksin» diyordu. Eskiden olsa, bıyıklarının titremeye, sol yanağının seyirmeye başlamasıyla, sağ eli de söğüt yaprağı inceliğinde çeliğinin üstünde «Bursa yadigârı» yazılı bıçağının bulunduğu kuşağını yoklardı. Kabasına bir şiş ya da falçata sallayıp, hacamat ettiği Paşazâde ineğini hastaneye yolcu etmek işten bile değildi. Ama bu kart inek değmezdi. Cezaevinde geçirdiği yıllar, kabadayılığın çok ince kalleşlik kurallarını ona çok iyi öğretmişti. Anasını Satan Süleyman'ın, sahteci Ferit Bey'e elini dokundurması hiç yakışık almazdı. Ne demişler; dengi dengine... Ne diye maşa varken elini ateşe sokmalı... İki zulacısı vardı, ama onları da Paşazâde iti için harcıyamazdı.

Koğuşta hava çok gergindi. Koğuştakiler, eski deneyimleriyle çok yakında bir fırtınanın çıkacağını seziyor, bu Paşazâde'nin neyine güvenip de Anasını Satan Süleyman'a kafa tuttuğunu anlamıyordu.

O güne kadar cezaevindeki kanlı kavgalar, eroin, esrar, afyon satışları, ya da kumar postası, mano yüzünden haraç paylaşmak için rakip ağalar, kabadayılar arasında olurdu. Nam kazanmak isteyen genç, top sabıkalıların bir hiç yüzünden eski namlı kabadayıları kalleşçe vurup yiğitlik aldıkları olurdu. Ama bir eski ötlek sahtecinin, dolandırıcıların, hırsızların bu türlü kavgalara girdikleri hiç görülmemişti.

Sıksık «Arkamda beş leşim var!» diyen beş kişinin katili Anasını Satan Süleyman'a, Ferit Bey'in «posta koyması»na herkes şaşıyordu.

Hava gerginleştikçe Ferit Bey de delikanlıyla söyleşilerini sıklaştırıyordu; hem de artık helâ aralıklarında gizli gizli değil, her yerde onunla yanyanaydı. Delikanlı da Ferit Bey'den memnun görünüyor, evinden gelen yiyeceklerini onunla bölüşüyor, Anasını Satan Süleyman'dan uzak duruyordu.

Anasını Satan Süleyman gocuğu sırtında, iki zulacısı iki yanında, iç bahçede, avluda, kısımlar koridorunda, azgın boğalar gibi soluyarak, duvardan duvara durmadan gidip geliyor, volta atıyordu.

En sonunda çoktanberi beklenen fırtına bir gün kopuverdi. Ziyaret günüydü. Delikanlı ziyaretçilerini savmış, buğulu gözlerle kapıaltından dönüyordu. Elleri, evinden getirilmiş yiyecek ve giyecek paketleri, kesekâğıtlarıyla doluydu. Bahçeden geçiyordu. Paşazâde Ferit Bey de üçüncü kısım girişinin mermer basamaklarında durmuş, onu bekliyordu ki, arkasından yalnayak bir âdembaba sokuldu. Kirli pantalonunun yırtıklarından çıplaklığı görünen âdembabanın elinde bir binlik şişe vardı. Durumu gören eski hapisaneciler bunun ne demek olduğunu hemen anlamışlardı. Ama buyruğun nerden çıktığını bildikleri için korkusundan kimse sesini çıkaramıyor, Ferit Bey'i uyaramıyordu. Orta bahçede dolananlar, volta atanlar donmuş gibi durmuşlar, hepsi de az sonra olacak olayı bütün ayrıntılarıyla görmek, sonra da ballandıra ballandıra, abartarak birbirlerine anlatabilmek için salt dikkat kesilmişlerdi. Bu kanlı olay da belleklerindeki cinayet arşivine girecek, sonra yıllarca bu olayı da öbürleri gibi anlatıp duracaklardı.

Her şey bir-iki saniye içinde olup bitti. Binliği tutan eli titriye titriye âdembaba, avına atılacak kedi sinsiliğiyle Ferit Bey'in arkasına sokuldu. Avurdu avurduna çökmüş sakallı yüzünü kirli sarılığından âdembabanın eroin içkicisi olduğu belliydi.

Anasını Satan Süleyman'la iki fedaisi bir yandan volta atarlarken, bir yandan yan gözle olacakları dikizliyorlardı.

Tam arkasına gelince âdembaba elindeki koca şişeyi Ferit Bey'in kafasına indirdi. Havaya kalkıp inen şişe, kış öğlesinin donuk güneşinde birden parladı. Sonra Ferit Bey'in başında parçalanan şişe kırıklarının mermerde zıplayarak şangırdadığı duyuldu. Önce Paşazâde bir kalıp gibi, hiç kıvrılıp bükülmeden yere yıkıldı, sonra başından fışkıran kanlar mermeri kızıllaştırarak kırmızı yılanlar gibi kıvrıla kıvrıla basamaklardan akmaya başladı. Âdembaba hızla kapıdan girip kayboldu. Bu sırada Anasını Satan Süleyman karşı duvar dibinde, omuzuna attığı gocuğunun altındaki sağ dirseği kabarmış, iki yanında iki zulacısı, kehribar tesbihini şakırdatarak çekmekteydi. Ferit Bey yere düşünce, sağ elini kırmızı kuşağına attı, sonra tesbih tutan eliyle çapraz yeleğinin cebinden fakfon sigara tabakasını çıkardı.

Elleri paketlerle dolu delikanlı bu bir anda olanlardan donakalmıştı, elinden paketler düştü. Anasını Satan Süleyman'a baktı. Göz göze geldiler, bir süre bakıştılar.

Şeyh Ahmed-i Fendî

— Teşekkür ederim Ferit Bey, az önce içmiştim, zahmet etmeyin.

Genç adam, sigarasının ucunda uzayan külü, küllük olarak kullanılan konserve kutusuna silkeledikten sonra:

— Dün anlattıklarınızdan dehşete düştüm, dedi, ne müthiş bir maceranız var...

Paşazâde Ferit Bey gülümsedi. O anda resmi çekilse, fotoğrafına bakan, gülmekte mi yoksa ağlamakta mı olduğunu ayırdedemezdi. Yüzündeki o acı gülümseyişle:

— Macera değil, maceralar... dedi.

* * *

Başımdan geçenleri niçin mi yazmıyorum? Yazsam, kıyamet kopar da ondan... Nasıl yazarım? Çok insanın foyası ortaya çıkacak beyim. Evet sahteciyim, sabıkalı bir sahteciyim... Ama ben hiçbir zaman istiye istiye sahtecilik yapmadığım için, elime bir iş geçirdim mi, aman sahteciliğim anlaşılacak diye işime dört elle sarıldım, gece gündüz demeden çalıştım. Ben başımdan geçenleri yazarsam, gerçek görevlilerin asıl sahteci oldukları anlaşılacak. Bir sahteci doktor düşününüz ki, hastanenin gerçekten görevli doktorlarından daha iyi, daha çok çalışıyor, onlardan daha çok işe yarıyor. Bir sahte adliyeci düşünün ki, gerçek görevlilerden daha başarılı oluyor. Elimde bakanlıklardan resmen verilmiş takdirnameler var, yani vardı. Elde ettiğim işi elimden kaçırmamak, sahteciliğim anlaşılmasın diye canla başla çalışır, işime lâyık olmaya çalışırdım. Sahteci olarak görevler aldım ama, işimde sahteciilk yapmadım, kaytarmadım. Rüşvet almadım, iltimas yapmadım. Namuslu olduğumdan değil belki, korkumdan... Ama ne yaptımsa olmadı... Yüzüme kapatılan bütün açık kapılardan çıkanlar, beni hiç girmek istemediğim o tek deliğe durmadan iteledilerdi. Yoksa benim şeyhlikle filân ne ilgim vardı!.. Evet, şeyhlik ya...

Cezaevinden çıkmıştım. Hangi işi yapsam, İstanbul'da tutunamıyacağımı artık biliyordum. Büyük şehirlerde beni polis yaşatmazdı. Hangi işi yapsam, bir kere adım sabıkalıya çıktığı için, hiç yoktan yine yakama yapışacaklardı. İstanbul'dan başka büyük şehirlerde de tutunamazdım. Epiyce param da vardı. Cezaevinde uzunca zaman kaldığımdan, koğuş bakkallığı yaparak, tutuklulara mektup, dilekçe yazarak epiy para biriktirmiştim. Niyetim, Doğu Anadolu'da bir kasabaya yerleşip orada bir iş tutmaktı. Beni tanıyan polislerin gözünden uzak kalmak istiyordum. Nasıl olsa bir iş bulurdum kendime, belki küçücük bir dükkân açardım. Ne olacak, bir boğazım değil mi?

İstanbul sokaklarında gezmekten bile korkuyordum. Durup dururken beni polisler yakalayıp, faili meçhul birçok suçları üstüme yıkabilirlerdi. Dedim ya, insanın bikez ayağı sürçüp yuvarlanmasın. Ondan sonra, herkes aman üstüme dayanıp kalacak diye bir tekme daha vurur, ayak topuna dönersin... Önce trenle Ankara'ya gittim.

Doğu illerinden birine giden bir otobüse bindim. Gideceğim yerin yalnız adını biliyordum, orda kimseyi tanımıyordum.

Otobüsümüz bütün bir gün yol aldıktan sonra gece de yola devam ettik. Yol bir sarp dağa sarmıştı. Aysız kapkaranlık bir gece içinde sarsıla sarsıla yol alıyorduk. Dedim ya, biz toplum dışına düşmüş insanlar çok dalgacı oluruz. İnanınız ki, hayallerimiz hep namuslu, toplumun benimsediği, haysiyetli insan olmak üstünedir. Otobüs sarp yolda döne döne, sarsıla sarsıla yol alırken ben de yarı uyku yarı uyanıklık içinde dalgamı geçiyordum. Bilmediğim o kasabada inecektim, bir hana, bir otele yerleşecektim. Ben pencere yanındaydım. Sağımdaki, yırtık pırtık giyimli, derisi iskeletine yapışmış, ama iri kemikli adama, kasabaya kaçta ulaşacağımızı sormuştum. Adam çenesine sarkan bıyıklarını sıvazlayıp:

— Allah izin verirse ve de... deyip durmuştu.

— Ve de ne olacak? dedim.

Devam etti:

— Ve de eşkıya yolumuzu tutmazsa gün ışıyanda varırız... dedi.

— Eşkıya mı? Ne eşkıyası?

— He ya, eşkıya... Bildiğimiz eşkıya...

(Devamı var)

GÜLİVER
BİLGİÇLER ADASINDA

BÜLENT EREN

(24)

"GÜLİVER, STRULDBRUGLAR HAKKINDA KENDİSİNE VERİLEN BİLGİLERİN ÖYLE TESİRİ ALTINDA KALMIŞTI Kİ, MUTLAKA BİR STRULDBRUG'LA TANIŞMADAN EDEMEYECEĞİNİ SÖYLEDİ..."

ŞİFALI ETİKETLER

BİRKAÇ gün önce Jossele ile bir kahvede oturmuş İsrail'deki ahlâkî yıkılıştan konuşuyorduk. Kahvehane keyifleri yolunda işsiz güçsüz takımıyla dolu idi; bunlar ne yer ne içer, ne ile geçinirlerdi acaba? Üç gündenberi sabahtan öğlene, öğlenden akşama kadar kahvelerde oturup bu bilmeceyi çözmeğe çalıştığımız halde maalesef muvaffak olamamıştık...

Bizim gibi enerjik, çalışkan ve her türlü maceraya atılmaya hazır iki genç insan düşük bir maaşla ömür tüketmeye mecburdu, çalışacak olursa tabiî... Neden diye soruyorduk kendi kendimize «Neden?» Sonra kahve paralarını ödüyor ve kalkıp başka bir kahveye gidiyorduk. Belki sorumuza bir cevap buluruz ümidiyle tabiî...

Jossele aniden yanındaki iskemle üzerinde unutulmuş, ufak, kahverengi bir paket gördü. Bu herhalde çoktanberi orada durmakta olan sahipsiz bir paketti. Ben:

— Bunu garsona vermeliyiz Jossele! dedim.

— Elbette, elbette... diye cevap verdi Jossele, ama derhal değil!...

Bir müddet vicdanımızla mücadele edip sonunda galip geldik. Jossele'nin teklifine göre bu paketi garsona vermeden önce açıp içine bakmamız gerekiyordu.

— Kimbilir, diyordu Jossele, belki de içinde sahte dolarlar vardır, ve biz bundan haberimiz olmadan paketi verirsek başımız derde girer.

Denecek lâf yoktu buna tabiî... Paketi açtık. İçi 10.000 adet kadar arkası zamklı küçük etiketlerle dolu idi; hani eczanelerde hazırlanan ilâç şişelerine yapıştırılan standard etiketlerden. Sarı zemin üzerine siyah şu yazılar basılı idi:

Rizinus öl
Hint yağı
Şişeyi çalkalayınız

Jossele bu etiket yığınını görünce heyecandan sapsarı oldu. Sesi titriyordu:

— Aman Allahım... Bir hazine bulduk Ephraim farkında mısın? Zengin olduk gitti.

Zavallı arkadaşım, kahveyi fazla kaçırıp bazı olayları olduğundan başka görmeğe başlamıştı galiba. Kendisine itiraza çalıştım; ama o dinlemiyordu bile. Elimden yakaladığı gibi civardaki bir hırdavatçı dükkânına kadar sürükledi beni. Oradan içi toplu iğne dolu iki kutu satın aldık.

Ve tiyatro başladı!

Jossele bize doğru gelen orta yaşlı bir adama yaklaşıp ceketinin yakasına etiketlerden birini iliştirdi. Adamcağız:

— Kaç para vereceğiz? diye sordu.

Jossele boynunu büküp:

— Ne verirseniz... dedi. Mürüvvete endaze olmaz!

Yaşlı adam kutuya bir 10 kuruşluk atıp bizi dostça selâmladı ve yürüdü. İkinci kurban iki çocuk bir kadındı. Jossele kadının yakasına etiketi henüz takmıştı ki iki çocuk koro halinde ağlamaya başladılar:

— Anneee.. Bize de rozet!..

Sonuç: 25 kuruş.

Asılzade kılıklı bir bey yarım lira verdi ve burnu yukarda, takılmak istenen rozeti ceketinin cebine soktu; isimsiz hayırsever!

Genç bir «varoluşçu» dine Allaha filân inanmadığını öne sürüp rozet takmayı reddetti. Öfkeli bir adam ise faşistlere bir kuruş dahi hibe etmiyeceğini söyleyip bizi azarladı. Bunların dışında iş o kadar iyi gitti ki az sonra etiketleri paylaşıp iki kol halinde çalışmaya başladık. Bir müddet geçince, yoldan geçenlere yaklaştığımız zaman bize hint yağı etiketli yakalarını işaret ediyorlar ve bu hayır kampanyasına çoktan katılmış olduklarını belirtiyorlardı. Yani kısacası yakası etiketsiz kimse kalmamıştı ortalıkta...

Öğlene doğru toplu iğne stokumuz tükendi ve yeniden iğne satın aldık. Akşamleyin ise Telâviv'de rozetlenmedik tek kişi yoktu artık sanırım. Bütün etiketleri bitirmiştik. Adam başına yüzlerce lira düşüyordu.

Şimdi yeni hintyağı etiketlerinin baskıdan gelmesini bekliyoruz; onları alır almaz Hayfaya, oradan da Kudüs'e hareket edeceğiz.

Ephraim Kıshon'dan
Çeviren :
Semiramis Aydınlık

※

Banka hesabı!

Genç adam arkadaşına anlatıyordu:

— Karımla müşterek bir hesap açtık bankada...

— Pekiy, hiç anlaşmazlık olmuyor mu aranızda?..

— Yooo, paraları ben yatırıyorum, karım çekiyor!

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50 Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10 Daire: 3. İstanbul

İLÂN FİATI: Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

⊙

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

⊙

Fiatı : 100 kuruştur.

Sır

Bir gurup genç kadın, kahvede toplanmışlar, çene çalarlarken, bir aralık lâf «aşk»tan açılır.

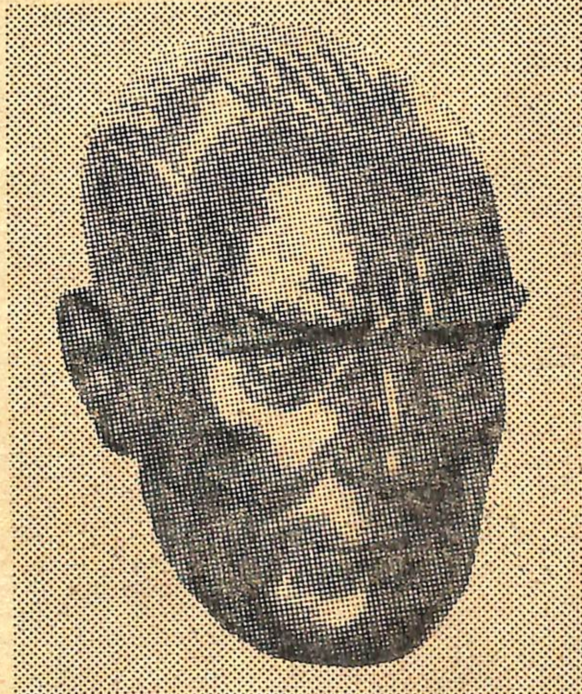
Hanımlar başlarından geçen maceraları anlatmağa başlarlar: Sırası gelen kadınlardan biri:

— Benim, bir tek aşkım oldu! der.

Ötekiler biraz şaşkın sorarlar:

— Kim?

— Pilotlar!

TÜRKİYE İŞ BANKASI
KÜLTÜR YAYINLARINDAN

Yeni Bir Eser

ATATÜRK'ÜN
HÂTIRALARI

(1914 - 1919)

FALİH RIFKI ATAY

Türkiye İş Bankası Şubelerinden temin edilebilir

TÜRKİYE İŞ BANKASI
ÇEŞİTLİ YAYINLARIYLA
KÜLTÜRÜN DE HİZMETİNDEDİR

(Yeni Ajans: 7035—268)

Milletler Gülüyor

Düdük

İngiltere'de ufak bir kasaba garına, bir adam gelir, şefe:

— Pazarları, saat 11.05 de geçen trenin düdük çalmasına mâni olmanızı istiyorum! der.

— İmkânsız! der öteki. Niçin istediğinizi sorabilir miyim?

— Pazarları, papazımız bu trenin düdüğü duyulana kadar vaaz verirdi. Geçen hafta ekspres kırk dakika rötar yapmış!...

* * *

Kösele!

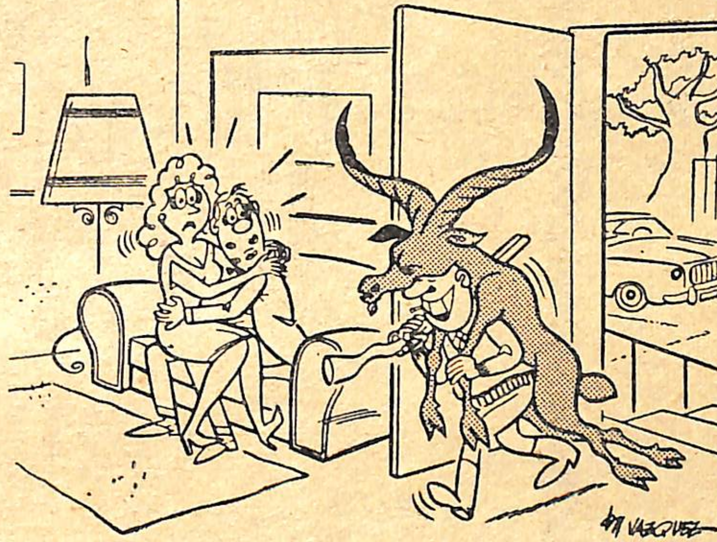
Kadın hışımla kasabın dükkânından içeri girdi. Elindeki pişmiş eti tezgâhın üzerine bıraktı.

— Geri veriyorum! kocam çok kızdı, bununla ayakkabılarıma pençe yapabilirim dedi.

Kasabın yüzü asıldı:

— Niçin yapmamış?

— Denedi ama, çakmak istediği bütün çivilerin ucu kırılınca bıraktı...

— Karıcığım, bak bugün şansım iyi gitti!

— İşte sevgilim, bunu çok beğendim!

Mesaî

Mösyö Dupont'un öteki memurlardan farkı yoktu. Masasının üzerinde uyurdu. O gün de gene dalmış gitmişti. Akşam olmuş, herkes evine dönmüştü. Dupont hâlâ uyuyordu. Nihayet ortalığı süpüren kadın dayanamadı:

— Mösyö Dupont, uyanın artık! Saat yedi buçuk oldu!

— O kadar oldu mu? Gene bir saat fazla mesai yapmışım!...

* * *

Picasso...

Zengin bir Amerikalı, Picasso'dan 10 000 dolara bir tablo satın alır. Ertesi gün atölyeye uğrayan Amerikalı, tablonun ne ifade ettiğini sorunca, Picasso:

— «Sizin için bir Picasso.. benim için ise, 10 000 dolar!» cevabını verir.

Ufak bir av hikâyesi

İHTİYAR ama çok ihtiyar bir İngiliz Lordu genç, güzel sekreteriyle evlenmeğe karar vermiş. Bu, moruğun geçici bir kaprisi falan değilmiş samimî olarak çoluk çocuğa karışmak istiyormuş.

Şatonun papazı akıl kutusuymuş. Lord her şeyini O'na danışırmış. Bu sefer de, 80 yaşından sonra böyle bir arzunun pek yersiz olduğunu anlatmış ama; ihtiyar durmadan, «Ben Allaha çok dua ederim, en sonunda dualarım gerçekleşir» demiş.

Düğün merasimi yapılmış. Aradan bir sene geçmiş ve genç güzel Lady dört kilo topuz gibi bir oğlan doğurmuş. Mes'ut baba, ihtiyar Lord hemen papaza koşmuş:

— Görüyor musunuz? demiş Allah benim duamı kabul etti!

Papaz öksürmüş:

— Tebrik ederim oğlum! Allah'ın büyüklüğüne diyecek yok! Ama...

— Aması ne?

— Hiiiç!... Yalnız müsaadenizle size bir hikâye anlatacağım: «Papaz olduğum ilk senelerdi, Rodezya'da misyonerlik yapıyordum. Bir gün çölde hem yürüyor, hem de kutsal kitabı okuyordum. Arkamda, tam ensemde bir kükreme duydum. Dönünce koskocaman bir arslanla burun buruna geldim. Üstüme atlamağa hazırlanıyordu. Senin yaptığın gibi, oğlum, ben de kendimi Allaha emanet edip bütün kuvvetimle kitabı arslanın kafasına indirdim. Hayvan yere yığılıverdi.

Tam Allah'a dua etmeğe hazırlanıyordum ki, tüfeğini temizleyen bir avcı görmiyeyim mi?...

— ... Kötü yazımdan dolayı özür dilerim...

Yemin

Genç evliler birbirlerine sonu gelmeyen vaadlerde bulunuyorlardı:

— Hayatımın sonuna kadar beni seveceğinden emin olmak isterdim.

— Yemin ederim!

— Öyleyse en mukaddes şeyin üzerine...

Adam düşüdü, taşındı:

— En mukaddes şeyim yani senin terzi faturalarının üzerine.

* * *

Nakavt

İki raund arasındaki istirahatten istifade eden boksör köşesine gitti. Hali hiç de iyi değildi. Üç defa, hakem, başucunda dokuza kadar saymıştı.

— Üzülme! dedi menajeri O'nu bir güzel korkuttun!

— Sahi mi? Bunu siz mi söylüyorsunuz?..

— Tabii ya!.. Hele üçüncü defa yere uzanışında, sana bir şey oldu sandı da, rengi falan uçtu!..

Lüks otel:

— Başka bir emriniz var mı madam!

Meslek

Mösyö Durand oğluyla bir türlü anlaşamıyordu. François akademiye gidip, ressam olmak istiyordu. Halbuki babası, bir el sanatı öğrenmesi üzerinde duruyordu. Aralarında geçen tartışmalardan en çok madam Durand üzülüyordu. Bir akşam gene baba oğul, atışmaya başlayınca:

— Bana bak arslanım, dedi, sen ressam mı olmak istiyorsun?

— Hem de nasıl? Ama başaracağım!

— Baban senin sanatkâr bir işçi olmanı istiyor!

— Asla!

— Haydi canım, babanı kırma. Demin aklıma bir şey geldi senin de hoşuna gidecek zannederim.

— Neymiş o?

— Çerçeveci olsana!...

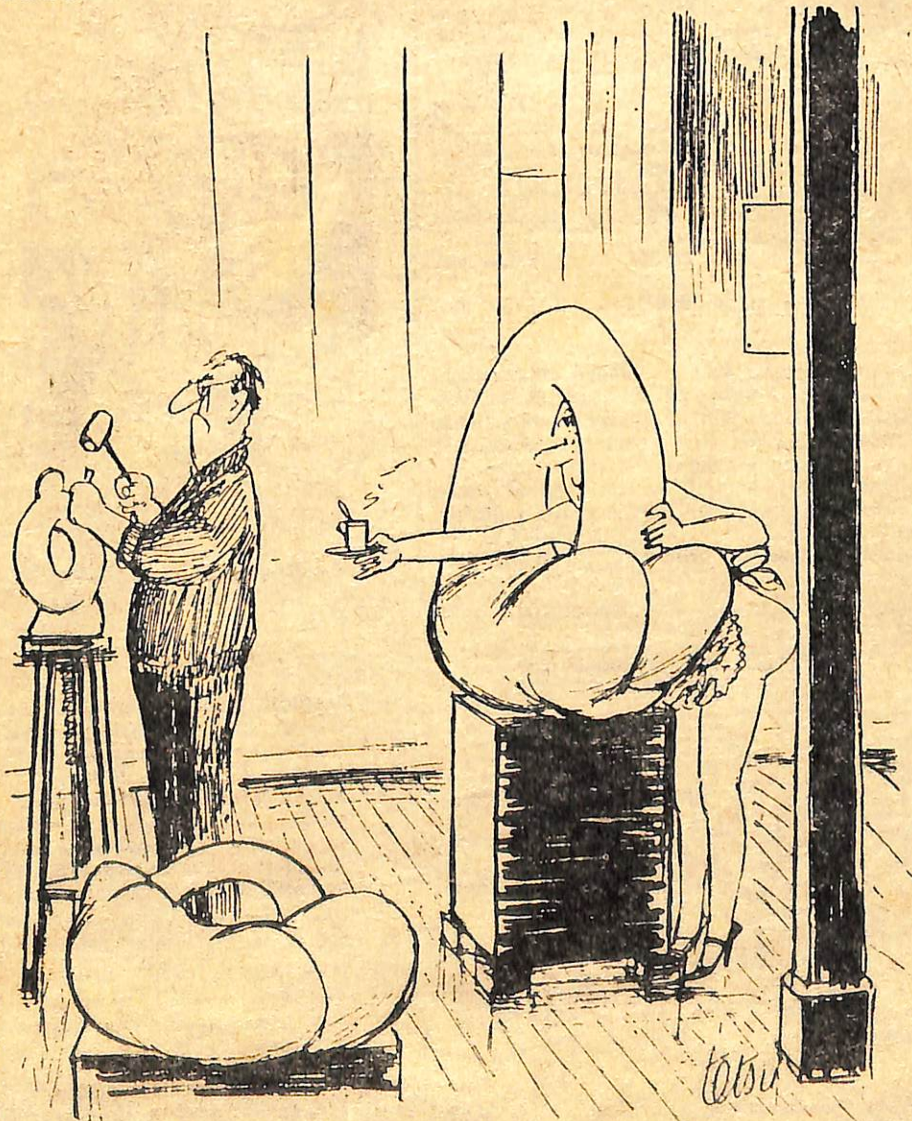
Dünya Karikatürleri

—PATRONUN HOŞUNA GİDER AMA, YA KARISININ ?..
—ONUNLA DA SEN MEŞGUL OLUVER!

—EVET EVET, KARYOLA FABRİKASINDA ÇALIŞIYORUM, FATURAYA "SOMYA TAMİRİ" YAZIVER!

—SEVGİLİM, KAHVENİ AL!

—GELECEK YAZ İÇİN ŞİMDİDEN HAZIRLANMAK İSTİYORUM: BU MAYO NASIL ?..

—SİZ AYDA BEŞYÜZ LİRAYA BÖYLE DAKTİLO ZOR BULURSUNUZ!

Demir Perde Şakaları

Bütün dillerde

Milyonların okuyup güldükleri fıkralar.

Satışa çıktı

●

Umum Dağıtım Yerleri:

AKBABA Yayınları
Divanyolu Klod Farer caddesi
No: 8 - 10 — İstanbul

TAŞRA için

SABRİ ÖZAKAR
Vilâyet Han, Ankara cad.

Fiatı: 5 Lira

(AK—269)

(İlâncılık: 9793—271)

GREKLÂMINIZI
AZETE VE DERGİLERLE
DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. :
İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 22889—270)

AKBANK'ın yeni ikramiye apartmanı

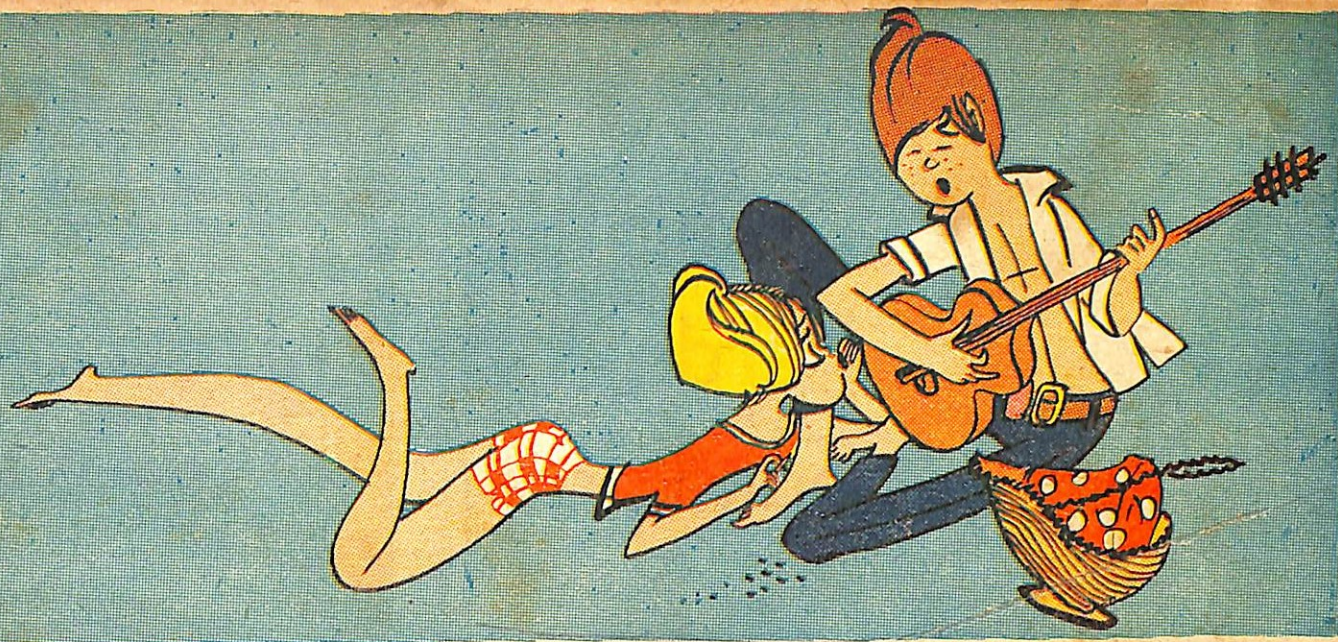
İstanbul,
Caddebostanda
kaloriferli, parke ve
marley döşemeli,
tam konforlu,
deniz manzaralıdır.

Fevkâlâde itina ile hazırlanmış bu emsalsiz dairelerden bir tanesine sahip olabilmek için hesap açtırmakta acele ediniz.

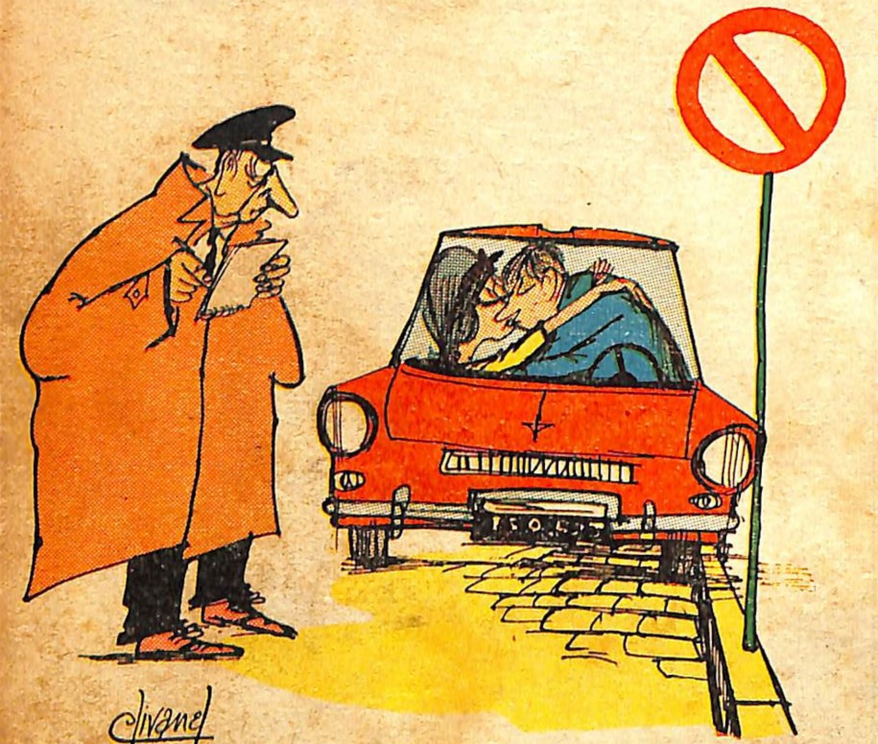
AKBANK

(AK—272)

Ak ha ha

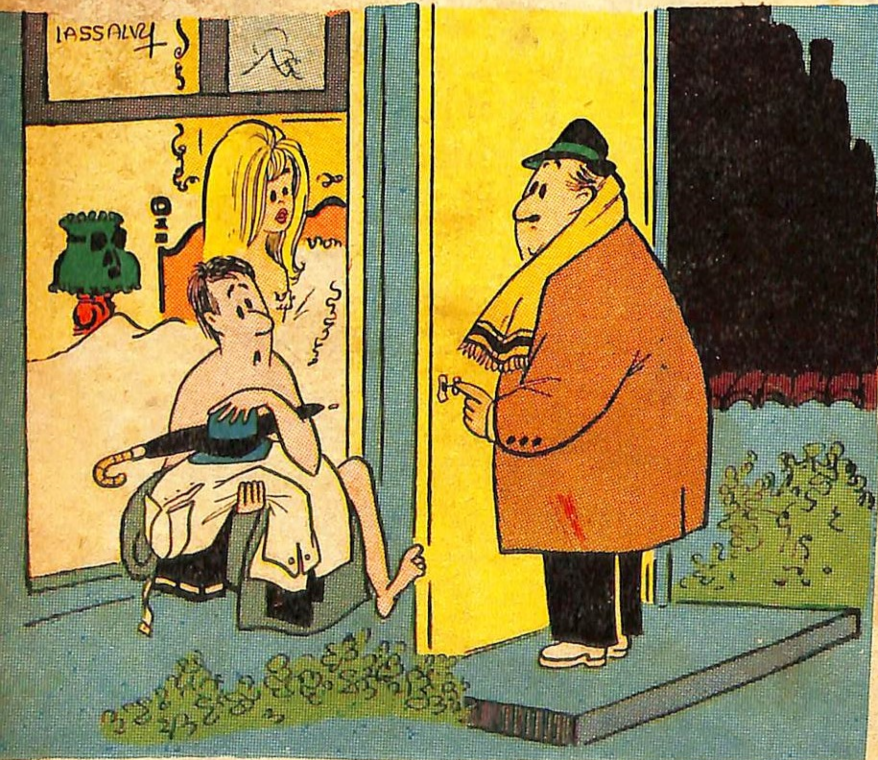
–BANA ÇOK HOŞUMA GİDEN BİRİNİ HATIRLATIYORSUNUZ... O DA TIPKI SİZİN GİBİ BÜTÜN SEVDİĞİM ŞARKILARI YANLIŞ ÇALARDI...

–ŞİMDİ BUNLARA DURUYORLAR DİYE Mİ CEZA YAZAYIM, DURMUYORLAR DİYE Mİ ?.-

–BU YAZ TATİLDE ÖYLE YORULDUM Kİ, İKİ AY YATIP DİNLENECEĞİM!

–OOOO, MERHABA POOOL... ŞİMDİ KARIN SENİ GÖRÜNCE ÖYLE ŞAŞIRACAK Kİ, BUGÜN HİÇ BEKLEMİYORDU!